

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОГО, НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ТА АДАПТИВНОГО
СПОРТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт,

освітньою програмою «Спорт»

на тему: **«ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДИТЯЧИХ
ФУТБОЛЬНИХ ТУРНІРІВ»**

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Добровольського Михайла Юрійовича

Науковий керівник: Білий В. В.
кандидат наук з фізичного виховання та
спорту

Рецензент: Чопілко Т. Г.
кандидат наук з фізичного виховання та
спорту, доцент кафедри футболу

Рекомендовано до захисту на засіданні
кафедри (протокол № 5 від 20.12.2023 р.)

Завідувач кафедри: Кропивницька Т. А.
кандидат наук з фізичного виховання та
спорту, доцент

(підпис)

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1	8
1.1 Організація змагальної діяльності у футболі як основа розвитку дитячо-юнацького спорту	8
1.2 Передовий світовий досвід щодо організації та проведення дитячих футбольних турнірів	16
1.3 Зміст діяльності Української асоціації футболу щодо проведення дитячих футбольних турнірів	21
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2	28
2.1 Методи дослідження	28
2.2 Організація дослідження	32
РОЗДІЛ 3 МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧИХ ФУТБОЛЬНИХ ТУРНІРІВ	33
3.1 Фактори, що впливають на успішність проведення дитячих футбольних турнірів	33
3.2 Обґрунтування та розробка моделі організації та проведення дитячих футбольних турнірів	39
3.3 Інноваційні підходи до підвищення ефективності організації дитячого футбольного турніру	46
Висновки до розділу 3	54
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	65

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

НУФВСУ	Національний університет фізичної культури і спорту України
ДЮСШ	Дитячо-юнацька спортивна школа
ФВ	Фізичне виховання
ФІФА	Міжнародна федерація футболу, відповідальна за організацію і управління найголовнішими міжнародними футбольними змаганнями
U10, U12 і т.д.	Вікові групи юних футболістів

ВСТУП

Актуальність. Футбол є надзвичайно популярним видом спорту і в теперішній час 4% населення світу, або 265 мільйонів людей, грають у футбол [51]. Ключовим компонентом навчально-тренувального процесу у футболі є змагальна діяльність, яка складає основу до вдосконалення техніко-тактичної, фізичної та морально-вольової підготовки спортсменів [30].

Відповідно до сучасного етапу розвитку науки о спорті змагальна діяльність у футболі розглядається із різних напрямів, серед яких особливості змагальної діяльності гравців різного ігрового амплуа в футболі (Д. І. Голуб, 2015 [5]; А. Дулібський, 2017 [8]), рівень травматизму спортсменів у футболі під час змагальної діяльності (А. Jones та ін., 2019 [47]), вимоги до фізичної підготовленості гравців під час виконання технічних прийомів (А. Martín-García та ін., 2020 [45]). Переважно авторів цікавить тематика вдосконалення різних аспектів змагальної діяльності у спортсменів високого класу. Крім того, їхню увагу привертають особливості організації Олімпійських ігор, змагань у адаптивному та професійному спорті [12].

Змагальна діяльність у спортивних іграх, в тому числі у футболі, потребує узгодженого проведення спортивних турнірів. Автори приділяють значну увагу організаційним особливостям побудови турнірів у ігрових видах спорту. Організаційні засади проведення змагань з тенісу в Україні були предметом досліджень Г. В. Кисільова [9], на основі аналізу узагальнення досвіду підготовки міжнародних та вітчизняних заходів та з огляду на результати експертного опитування К. В. Краснянським [12] обґрунтовано та розроблено концепт-проект організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту. Утім стосовно організації дитячих футбольних турнірів, то інформація з даного питання виявилась обмеженою. Проблематика змагальної діяльності юних спортсменів у футболі на тепер розглянута частково. Серед питань які

розглядали автори в даному аспекті особливості змагальної діяльності елітних гравців U11-U20 [36], підходи до диференціації змагальної діяльності юних спортсменів [16, 17, 18, 19]. Line Agger Kolstrup зі співав. [51] досліджено типи та локалізацію травм у юних футболістів залежно від статі та вікових груп.

Суперечливі дані науково-методичної літератури та тенденції сучасного бачення організації змагальної діяльності юних спортсменів у футболі обумовлюють необхідність детального вивчення організаційних основ проведення дитячих футбольних турнірів та окреслення шляхів, спрямованих на удосконалення процесу організації змагань з футболу для дітей.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Проведене дослідження було виконано згідно Плану Науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021 – 2025 рр. за темою 1.4 «Теоретико-методологічні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні в умовах реформування сфери фізичної культури і спорту» (номер державної реєстрації 0121U108294).

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, розробити модель проведення дитячих футбольних турнірів.

Завдання дослідження:

1. Вивчити провідний світовий та вітчизняний досвід організації дитячих футбольних турнірів за даними науково-методичної літератури та охарактеризувати особливості організації дитячих турнірів з футболу, що проводяться під егідою Української асоціації футболу.

2. З'ясувати фактори, які впливають на організацію та проведення турнірів з футболу для контингенту дітей.

3. Обґрунтувати та розробити модель проведення дитячих футбольних турнірів.

4. Вивчити інноваційні підходи до організації спортивних заходів та окреслити шляхи для вдосконалення організації дитячих футбольних турнірів.

Методи дослідження:

- теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної літератури;
- аналіз документальних матеріалів (нормативних документів щодо організації дитячих футбольних турнірів);
- соціологічні методи дослідження (опитування);
- методи математичної статистики;
- методи управління проектами.

Об’єкт дослідження – основи організації та проведення дитячих футбольних турнірів.

Предмет дослідження – процес організації змагань спортсменів у футболі на етапі початкової та попередньої базової підготовки.

Наукова новизна полягає в тому, що в ході дослідження нами було теоретично обґрунтовано та розроблено модель проведення дитячих футбольних турнірів, побудова якої ґрунтувалась на врахуванні факторів, що впливають на організацію та проведення турнірів з футболу для контингенту дітей.

Подальшого розвитку набули питання, пов’язані з особливостями організації дитячих турнірів з футболу в світі та з тими, що проводяться під егідою Української асоціації футболу.

Практична значущість роботи. На основі існуючих інноваційних підходах, висвітлених у науково-методичній і спеціальній літературі запропоновано шляхи для удосконалення організації дитячих футбольних турнірів шляхом застосування методу управління проектами. Отримані в ході дослідження результати можуть використовуватися тренерами ДЮСШ, а також при організації дитячих змагань між школами. Крім того, з нашої

точки зору ідея, покладена у основу запропонованих підходів до удосконалення процесу організації дитячих футбольних турнірів, згідно з якою у теперішній час є невикористаний потенціал щодо застосування методів управління проєктами в практиці організації дитячих футбольних турнірів, може бути розширена в наступних дослідженнях.

Структура роботи. Представлена кваліфікаційна робота викладена на 68 сторінках і складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків та списку літератури та 3 додатків. Вона ілюстрована 17 рисунками та містить 6 таблиць. У ході проведеного дослідження було проаналізовано 70 джерел науково-методичної та спеціальної літератури. Додатки вміщують анкети для експертів, розроблені нами в ході дослідження. Зазначені анкети спрямовані на встановлення факторів, які сприяють успішній організації футбольного турніру та дітей та таких, що можуть негативно вплинути на їхню підготовку. Водночас, одна із анкет була спрямованою на виявлення позитивного ефекту від участі дітей у дитячих футбольних турнірах.

РОЗДІЛ 1

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДИТЯЧИХ ТУРНІРІВ З ФУТБОЛУ У ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ

1.1 Організація змагальної діяльності у футболі як основа розвитку дитячо-юнацького спорту

Спортивні змагання виступають головним фактором розвитку спорту [22, 24]. У змагальних видах спорту змагальна діяльність відіграє ключову роль, оскільки на основі проведених змагань оцінюється рівень розвитку виду спорту, рівень спортивної команди, регіону або країни [57]. При цьому відбір і підготовка спортсменів визначають напрямок і нормативи відповідно до потреб змагань для максимального прояву змагальних здібностей спортсменів [57].

Вивчаючи питання, пов'язані з організацією змагань різного рівня, встановлено, що вчені [12] виокремлюють дві групи основних проблем, які виникають у процесі організації змагань. Серед зазначених проблем – безпосередні й опосередковані (рис. 1.1).

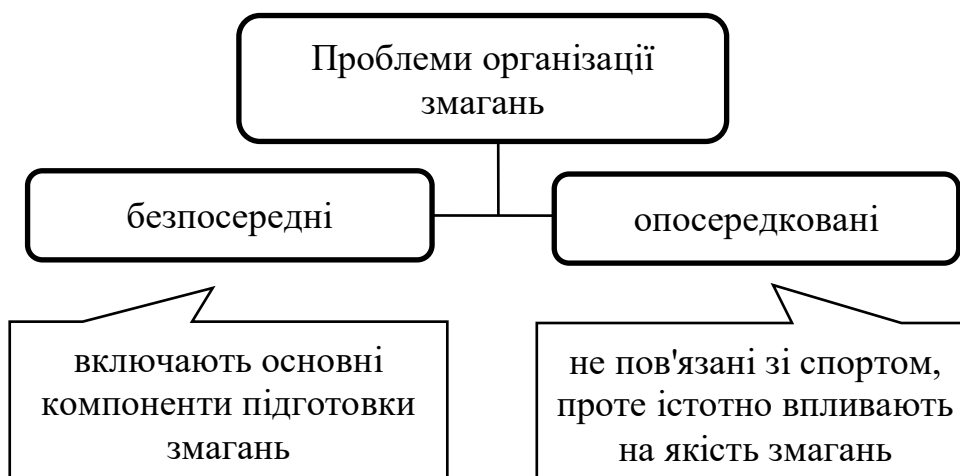

Рисунок 1.1 – Проблеми організації спортивних змагань

Юні футболісти приймають активну участь у змаганнях і, як свідчить Мауро Мандоріно, згідно зі звітом ФІФА за 2016 рік, «більше половини з

38 мільйонів офіційно зареєстрованих гравців належать до молодіжної категорії віком до 18 років» [54]. Варто наголосити, що світова тенденція полягає в зростанні частки дітей, залучених до занять футболом. Відповідно, загострюється питання ефективної організації дитячих футбольних турнірів, участь яких сприяла подальшому становленню юних спортсменів.

Науковці здавна дискутують стосовно доцільності впроваджувати змагальну діяльність в процес фізичного виховання дітей. Одні з них стверджують, що «фізичне виховання має враховувати спортивну логіку змагань, інші критикують той негативний досвід, який може створити в деяких учнів у школі» [35]. Вчені підкреслюють, що прогалини в організації змагань та відсутність стратегії запобігання травматизму при плануванні дитячих футбольних турнірів може призвести до травматизму у юних спортсменів. Так, згідно з отриманими Line Agger Kolstrup [51] даними, загальний рівень травматизму у юних футболістів становить 15,3 на 1000 ігрових годин, де часто зустрічаються травми нижніх кінцівок (66,7 %) та забої (24,4 %) [51].

Загалом, стосовно розвитку дитячого футболу, то змагальна діяльність в них підпорядкована відповідним органам управління.

Органи управління футболом залежно від сфери компетенції (міжнародна, національна або регіональна) займаються організацією футбольних змагань. Вказані органи управління не лише регулюють організацію змагань дитячо-юнацького футболу для різних вікових груп (наприклад, U10, U12 або U14) і статі шляхом видачі ліцензій та реєстрації гравців, але й розв'язують питання затвердження трансляції матчів, стандартизації форматів змагань та накладення санкцій. Це багаторівнева структура, яка структурована як федерації футбольних асоціацій, які відповідальні за організацію змагань серед юних футболістів (рис. 1.2).

Міжнародний	ФІФА					
	Чемпіонат світу FIFA U-20 Чемпіонат світу FIFA U-17 Чемпіонат світу FIFA U-20 серед жінок Чемпіонат світу FIFA U-17 серед жінок					
Континентальний	AFC	CAF	КОНКАКАФ	КОНМЕБОЛ	OFC	УЄФА
	АФК U-23 Чемпіонат			КОНМЕБОЛ Sudamericano Чоловіче Підпункт 20		УЄФА Молодь Ліга
	АФК U-19 Чемпіонат			КОНМЕБОЛ Sudamericano Чоловіче Підпункт 17	ОФК U-20 Чоловічі	УЄФА До 21 року Чемпіонат
	АФК U-16 Чемпіонат	САФ Африканський U-20 Чемпіонат	КОНКАКАФ До 20 років Чемпіонат	КОНМЕБОЛ Sudamericano Чоловіче Підпункт 15	ОФК U-17 Чоловічі	УЄФА До 19 років Чемпіонат
	АФК U-14 Чемпіонат	САФ Африканський U-17 Чемпіонат	КОНКАКАФ До 17 років Чемпіонат	КОНМЕБОЛ Sudamericano Фемініно Підпункт 20	ОФК U-17 Жіночі	УЄФА молодше 17 Чемпіонат
	АФК U-19 жіночий Чемпіонат		КОНКАКАФ Дівчата до 15 років Чемпіонат	КОНМЕБОЛ Sudamericano Фемініно Підпункт 17	ОФК U-20 жіночий	УЄФА Жінки До 19 років Чемпіонат
	АФК U-16 жіночий Чемпіонат			КОНМЕБОЛ Sudamericano Фемініно Підпункт 17	ОФК U-17 жіночий	УЄФА Жінки молодше 17 Чемпіонат

Рисунок 1.2 – Молодіжні футбольні змагання «Асоціації», організовані футбольними органами [56]

Сучасні науковці розглядають наступні різновиди футболу: елітний юнацький футбол, неелітний юнацький футбол та дитячий футбол [56], де організація змагань і змагальна діяльність є двома взаємопов'язаними процесами. Michaël Mrkonjić та Kevin Talles Marston [56] наведено модель, яка передбачає довгостроковий розвиток спортсмена та представляє спосіб створення необхідних умов для забезпечення проведення юнацьких футбольних змагань.

Відповідно до представленої моделі, участь у дитячих футбольних турнірах залежно від мотивації та здібностей юного спортсмена передбачає його подальшу участь у змаганнях з футболу відповідних рівнів, у тому числі участь у елітному футболі (рис. 1.3).

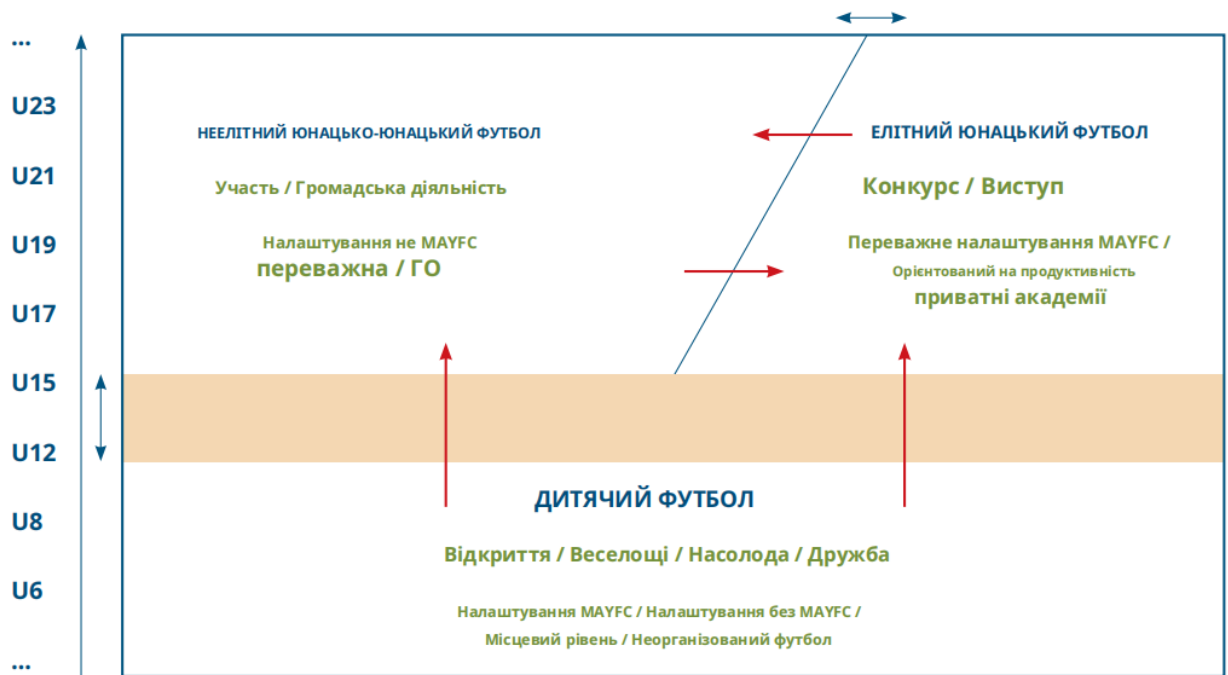

Рисунок 1.3 – Структура дитячо-юнацькі футбольних змагань [56]

Відповідно до класифікації змагальної діяльності у спортивних іграх розрізняють масові (змагання початківців) та змагання кваліфікованих спортсменів [29]. Окрім цього відповідно до завдань виокремлюють першості або чемпіонати, змагання на кубок, скорочені, зрівняльні, класифікаційні, відбірні змагання, матчеві і товариські зустрічі [29]. Під час проведення змагань у футболі застосовуються різноманітні системи розіграшу (колова, система з вибуванням або кубкова, змішана система) [30].

Змагальна діяльність у футболі є безпосередньою складовою багаторічної підготовки, але зміст та сутність змагальної діяльності змінюється залежно від етапу цієї підготовки.

Змагальна діяльність спортсменів у футболі за рахунок присутності глядачів та офіційних осіб спонукає гравців до кращого прояву морально-вольових та фізичних якостей [30].

Найстаріший футбольний турнір у світі було проведено ще у 1867 р. кубок Юдана в Англії. Стосовно проведення футбольних турнірів на території України, то першим називають Чемпіонат Львову з футболу, який відбувся 1906 р. у місті Львові [33].

Національна команда України з футболу та команди окремих футбольних клубів гідно представляють досягнення українського футболу на світовій арені. За роки незалежності України відбулись наступні події [68]:

- 1998/1999 рр. вихід київського «Динамо» до півфіналу Ліги чемпіонів УЄФА;
- 2006 р. друге місце збірної команди України у чемпіонаті Європи серед молодіжних команд (U-21);
- 2006 р. вихід збірної команди України до 1/4 фіналу чемпіонату світу;
- 2009 р. перемога збірної команди України у чемпіонаті Європи серед молодіжних команд (U-19);
- 2009 р. перемога донецького «Шахтар» у Кубку УЄФА;
- 2019 р. перемога збірної команди України у чемпіонаті світу серед молодіжних команд (U-20);
- 2020 р. вихід збірної команди України до 1/4 фіналу Євро-2020.

Також стосовно проведення крупних міжнародних турнірів Україна біла співорганізатором Євро-2012.

Саме результати змагальної діяльності спортсменів на провідних футбольних турнірах дозволяють охарактеризувати рівень розвитку футболу у кожній з країн.

Відповідно до нормативних документів [32] підготовки спортсменів у футболі визначено варіативний зміст змагальної діяльності, що обумовлено безпосередньо етапом багаторічної підготовки.

Для спортсменів груп початкової підготовки обов'язковим є дотримання тривалості та змісту попередньої підготовки юних спортсменів, що зумовлює не менше одного року занять, за умови складання контрольних нормативів. Під час реалізації змагальної діяльності проводять оцінку загальної фізичної підготовленості, оцінку технічної підготовленості спортсменів. Під час оцінки загальної фізичної підготовленості враховується досягнутий її рівень за показниками швидкості, спритності, гнучкості,

швидкісно-силових можливостей. Оцінка техніки виконання прийомів проводиться за такими напрямками: передачі, удари, зупинки, обманні рухи, ведення м'яча тощо [32].

За частотою змагальної діяльності передбачено 10-20 ігор на рік, із перервою між ними у 7-8 днів. Змагальна діяльність здійснюється між групами у ДЮСШ, району та міста. Також передбачено зменшення розміру поля для гри, а саме довжина поля 55 – 75 м, ширина поля 40 – 50 м та розміру воріт – довжина 6 м, висота 2,10 м. За кількістю гравців склад команди не повинен перевищувати 9 осіб [32]. Програмою підготовки передбачено відсутність фіксації положення «поза грою» для даного контингенту гравців в процесі змагальної діяльності.

Окрім безпосередньо ігрової діяльності проводяться змагання на спритність та на техніку виконання вправ. Обов'язковою умовою для проведення змагань на спритність є оволодіння технікою фізичних вправ та типів пересування. Предметом оцінки слугують відсутність зайвих рухів, вміння розслабитися під час рухових дій [32]. Щодо технічної підготовленості – оцінюється рівень володіння м'ячем. Предметом оцінки є чіткість та впевненість виконання нормативів на результат, координація рухів щодо правильності розбігу, постановки опорної ноги, замаху, удару по м'ячу, проводки, спрямованості удару та оцінка виконання нормативу відповідно до вимог. Під час виконання нормативу в умовах збільшення швидкості руху не повинна порушуватися координація рухів [32].

Також у ході дослідження ми ґрунтовно проаналізували склад контрольних нормативів з фізичної та технічної підготовленості передбачених нормативною документацією, які включають тестові вправи для визначення загальної фізичної підготовки юних футболістів, а також тестові вправи, спрямовані на оцінку їхньої спеціальної фізичної та технічної підготовки [29, 32]. Систематизовані дані щодо тестових вправ наведено на рисунку (рис. 1.4).

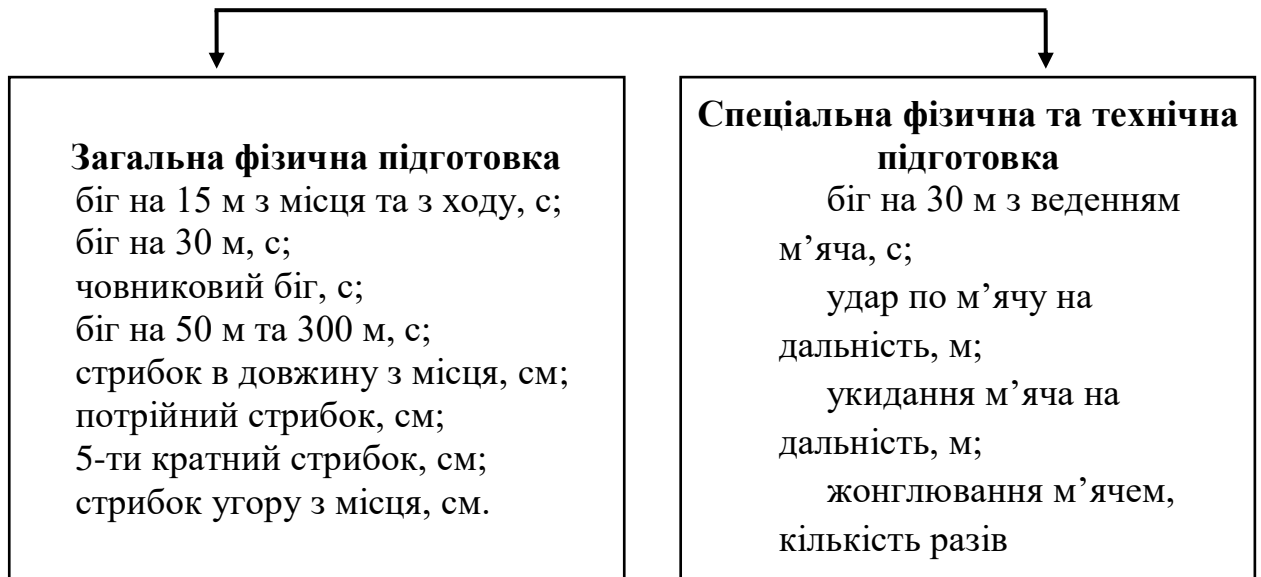

Рисунок 1.4 – Контрольні нормативи фізичної та технічної підготовленості футболістів у групах початкової підготовки [29, 32]

Протягом тривалого періоду автори наголошують на хибному шляху форсування підготовки спортивного резерву та роботи на результат вже на початкових етапах спортивного тренування [18, 24].

Окрім цього дослідження стверджують [47], що інтенсивна змагальна діяльність у футболі характеризується високим рівнем травматизму та потребує врахування даного аспекту при плануванні навчально-тренувального процесу юних футболістів.

На думку В. Ніколаєнко [19], структура змагальної діяльності спортсменів у футболі повинна орієнтуватись на довгострокову перспективу підготовки. За даними автора, стан змагальної діяльності у спортсменів в футболі залишається за пріоритетами отримання швидких результатів та характеризується великим обсягом змагальної діяльності вже на початкових етапах занять [18, 19].

Дослідження показало, що контингент юних футболістів зазвичай складається з молодих гравців у віці від 6 до 12 років. Провідні автори наголошують, що змагання в даний період повинні спрямовуватися на ознайомлення дітей із базовими правилами змагань, зосереджуватися на

тому, щоб юні спортсмени отримали задоволення від участі у них, цікаво, змістовно й весело проводили час спільно з друзями [56].

Утім, реаліями України є те, що діти починаючи з дев'яти років, змушені грати як дорослі, отримуючи неприпустимо високе фізичне та психологічне навантаження. І для подолання негативної тенденції до надмірної щільності календаря спортивних змагань у дитячому футболі, провідні вітчизняні вчені рекомендують дотримуватися наступних правил:

- 1) відмовитися від офіційних змагань для дітей до 12 років;
- 2) для дітей від 7 до 11 років змагальний сезон розподілити на три частини, які завершаються турніром або фестивалем, тривалість якого не повинна перевищувати встановлених часових меж:
 - для дітей 7 – 8 років – два тижні;
 - для дітей 9 – 10 років – чотири тижні;
 - для підлітків 11 років – шість тижнів;
- 3) встановити оптимальний режим і формат змагальної діяльності у відповідності з віком юних футболістів;
- 4) з 14 років поетапно ввести в змагальну практику ігри 11x11;
- 5) до 15 років не менше 50 % ігрового часу планувати на змагальну діяльність;
- 6) до 14 років дозволити дітям грати у різних ампула;
- 7) серед команд 18, 19, 20 і 21-річних футболістів організувати національні чемпіонати, всеукраїнські турніри молодіжних збірних областей та регіональних центрів;
- 8) вікові межі навчання в спортивних школах і футбольних клубах продовжити до 19 років включно [18, 19].

З нашої точки зору, запропоновані рекомендації сприятимуть успішній організації дитячих футбольних турнірів.

1.2 Передовий світовий досвід щодо організації та проведення дитячих футбольних турнірів

Окрім безпосереднього аналізу організації та проведення футбольних турнірів хотілось би звернути увагу на особливості організації змагальної діяльності у футболі різних країн світу, у тому числі тих країн, які традиційно лідирують у футболі.

Щодо формату змагань, то за даними вчених у дитячому віці акцент слід приділяти невеликим іграм (п'ять-на-п'ять, сім-на-сім або дев'ять-на-дев'ять гравців) і короткій час змагань (2x15 хв., 2x20 хв., 2x25 хв.), а також уникати використання великогабаритних ділянок. Крім того автори свідчать, що в дитячому віці розділення гендерних категорій не є ключовим і команди можуть бути змішаними [56].

Численні дослідження авторів [39] доводять, що з боку психологічного та фізичного навантаження на організм дитини кращим є відсутність участі юних гравців у офіційних турнірах де ведеться турнірна таблиця та відбувається розподіл місць.

Стосовно досвіду організації та проведення змагань для дітей з футболу у країнах Європейського Союзу, автори [18, 19, 41] звертають увагу на заборону участі дітей віком до дванадцяти років у регулярних змаганнях. При цьому в деяких країнах, наприклад в Малі, віковий ценз для участі у регулярних змаганнях підвищується до 15 років [56].

Серед тенденцій розвитку даного виду спорту у Англії вбачають у залученні великої кількості дітей до груп початкової підготовки та якісній подальшій їх підготовці без форсування її основних етапів [18, 19, 41, 69]. Розроблена стратегія змін змагальної діяльності дітей у футболі передбачає поступове збільшення віку дітей, які можуть приймати участь у регулярних змаганнях та збільшення віку дітей, які мають змагальний сезон протягом вісьмох місяців та на сезон 2015/2016 років передбачено було запровадження змагального сезону протягом вісьмох місяців тільки з дванадцяти років [69]. Більше уваги на початкових етапах змагань відводиться на залучення дітей

до участі у різного роду фестивалях та сесійних іграх де результат не займає провідне значення, а серед провідних напрямів діяльності є розвиток індивідуальності юних спортсменів [69]. Внаслідок аналізу передового педагогічного досвіду, визначено типову хронологію проведення юнацького футбольного турніру в Англії, яка включає 10 етапів.

1. Зустріч членів команди у визначеному тренером місці – збір.
2. Прибуття на місце проведення турніру.
3. Реєстрація тренером команди в організаторів.
4. Спільна програма, що включає розклад і протистояння кожного матчу (якщо вона не була опублікована в цифровому форматі перед подією).
5. Оголошення організаторів заходу про початок турніру.
6. Початок групового етапу матчів.
7. Фіксація результатів та оголошення чверть фіналістів або півфіналістів.
8. Зіграні фінальні матчі.
9. Оголошення переможців з врученням нагород.
10. Від'їзд [68].

Особливо актуальним, на нашу думку, проектом є «Open fun football schools» [70]. Основні ідеї започаткування та реалізації даного проекту пов'язані з використанням засобів футболу як інструментів сприяння процесам демократії, миру, стабільності та соціальної єдності у країнах, що були охоплені військовими конфліктами. Серед основної мети даного проекту можливості повернення населення до повсякденного життя в постконфліктних районах [70].

Особлива увага до даного проекту обумовлена можливістю його впровадження в Україні в повному обсязі по закінченню військових дій на території України. Наразі в Україні дана ініціатива підтримана Українською асоціацією футболу, з метою психосоціальної підтримки дітей (внутрішньо переміщених осіб) ВПО, постраждалих від війни, дітей військових; соціальної інтеграції дітей ВПО через їх взаємодію з місцевими дітьми; задля

створення інклюзивного середовища (участь дітей незалежно від статі, наявності особливих освітніх потреб); виховання здорового способу життя дітей; розвиток волонтерства; активізація місцевих громад на рівні взаємодії вчителів, тренерів, місцевої влади та ін. [59]. Під егідою Української асоціації футболу дана ініціатива знайшла широкого впровадження у багатьох регіонах України. За даними на початок 2023 року до даного проєкту залучено учасників із Київської області, Вінницької, Житомирської, Кіровоградської, Полтавської, Черкаської, Чернігівської областей [59].

Досвід практичної реалізації проєкту «Open fun football schools» у Косово [52] доводить, що проєкт «Open fun football schools» відіграв важливу роль у розбудові миру в Косово, об'єднавши людей різного етнічного походження в Косово, що сприяло соціальній інтеграції албанців і сербів, а також інших спільнот, змінюючи їх початкове ставлення одне до одного [52].

Авторами [16, 18, 66] проаналізовано зміст діяльності футболістів Американської шкільної ліги, де обов'язковим є відновлення юних футболістів протягом 48 годин після матчу, а в несприятливих погодних умовах 72 години.

Вивчаючи досвід тренерів футбольних академій Англії з кожної вікової категорії: «Фонд» (від <9 до <12 років), «Молодь» (від <13 до <16 років) та «Професіонал» (від <18 до <23 років), ми звернули увагу, що половина з них використовують мультиспортивні тренування від 13 до 60 хвилин на тиждень сприяють удосконаленню навчально-тренувального процесу, проте обмежений час тренувань та нестача обладнання лімітують широке впровадження таких занять [66]. Крім того, В. Ніколаєнко [16, 18] представлено дані стосовно дитячого футболу в Англії, де з 1 липня 2007 року з метою захисту юних спортсменів від травм і перенавантаження, Федерацією футболу Англії (FA) було заборонено дітям до 12 років брати участь у регулярних змаганнях з футболу, таких як ліги та кубки, а тільки у нерегулярних змаганнях, таких як турніри та товариські матчі. При цьому діти до 11 років не можуть грати у футбол на дорослих полях, а діти до 14

років не можуть грати у футбол у нічний час. Стратегічний план FA Group участі дітей у футбольних змаганнях в Англії представлено у таблиці (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Кількість команд-учасниць дитячих футбольних змагань в Англії. Стратегічний план FA Group (2010) [19]

Сезон 2013-2014	Сезон 2014-2015	Сезон 2015-2016
до 7 років 5×5	до 7 років 5×5	до 7 років 5×5
до 8 років 7×7	до 8 років 5×5	до 7 років 5×5
до 9 років 7×7	до 9 років 7×7	до 9 років 7×7
до 10 років 7×7	до 10 років 7×7	до 10 років 7×7
до 11 років 9×9	до 11 років 9×9	до 11 років 9×9
до 12 років 9×9 або 11×11	до 12 років 9×9	до 12 років 9×9
до 13 років 11×11	до 13 років 9×9 або 11×11	до 13 років 9×9

З нашої точки зору, цікавим є досвід розвитку дитячо-юнацького футболу на Гуамі – невеликий острів, розташований в західній частині Тихого океану. Футбол в Гуамі структурований у вісім різних вікових груп (U6, U8, U10, U12, U14, U17, Open, Masters) і налічує загалом 4500 гравців, із яких 3500 молодих гравців. У 2012 році асоціація футболу Гуаму прийняла нову стратегію для організації змагань, де на основі змішаної ліги для вікових груп U6-U17 було створено окрему лігу – All Girls League, що позитивно вплинуло на кількість організованих змагань. І, знов-таки, на Гуамі тільки дві старші вікові групи (U14 та U17) грають у одинадцятисторонній футбол, в той час як інші вікові групи (U6 до U12) змагаються зі зменшеними командами (від п'яти- до дев'яти-сторонніх ігор), їхні матчі меншої тривалості, майданчики – меншої довжини, а футбольні м'ячі – меншого розміру. Відтак, в Гуамі значно збільшилась кількість

зіграних матчів і науковці очікують зростання футбольних досягнень її спортсменів [56].

У Данії, яка значну увагу приділяє дитячо-юнацькому футболу, юнацькі футбольні турніри від U5 до U19 організовуються регіональними асоціаціями, де змагання проводяться протягом усього року на штучному газоні. Наразі у співпраці з кількома данськими академічними установами, Данська асоціація дитячо-юнацького футболу вирішила реалізувати нову стратегію для організації змагань між юними гравцями. Згідно до концепції, дитячі футбольні змагання звільнені від результатів. При цьому діти повинні грати три-чотири короткі матчі в один день, а розмір полів обирається із огляду на фізичний та психологічний рівень розвитку дітей. Водночас, тренерам пропонується зосередитися на індивідуальному розвитку навичок юних гравців, а не продуктивності команди протягом усього сезону. Асоціація зосереджена на створенні гармонійного й розвиваючого середовища для дітей та вимагає від батьків належної поведінки і тиші навколо поля [56]. Для вікових груп від U5 до U7 рекомендується формат гри «3 на 3» із розміром поля 13×21 м; для U8 до U10 – «5 на 5» із розміром поля 30×40 м; для U11 до U13 – «8 на 8» із розміром поля 52,5×68 м; для U14 і старше – «11 на 11» із розміром поля 68X105 м.

Вивчаючи особливості управління футбольними турнірами Таїланду, з'ясовано, що успішність футбольних змагань науковці [38] пов'язують із ефективним розв'язанням наступних завдань:

- планування;
- управління;
- призначення;
- координація;
- контроль [60].

Дослідження показало, що в Китаї при організації спортивних заходів місцевого рівня у 2012 році було запроваджено низку нововведень, зокрема,

керівництво змаганнями щорічних провінційних змагань було відокремлено від навчальної роботи, якими керує кожен підрозділ, що сприяло вдосконаленню контролю події спортивними органами та дозволило стандартизувати процес управління змаганнями [57].

Аналізуючи досвід організації та проведення змагань з дитячо-юнацького футболу Швеції, встановлено, що система розвитку талантів, яку використовує Шведська футбольна асоціація, надає перевагу хлопчикам і дівчаткам, які народилися на початку змагального року, утім сучасні дослідження вказують на те, що такі фактори як кількість футболістів і наявність елітних клубів в окрузі є найбільш важливими чинниками, що впливають на конкурентоспроможність футбольних команд [64].

Варто вказати, що вчені загострюють увагу на тому, що, незважаючи на відносну безпечність футболу як виду спорту, щороку у юних футболістів реєструється багато травм [54], що потребує просування стратегії профілактики та індивідуальне навчання в процес організації дитячих футбольних заходів.

Як ми пересвідчилися, не зважаючи на певні відмінності у підходах до організації дитячих футбольних турнірів у практиці розвитку футболу різних країн, існують окремі головні моменти, спільні риси, які об'єднують погляди вчених. Серед таких спільних підходів слід вказати на проведенні змагань на полях меншого розміру та з меншою кількістю гравців, які тим менші, чим меншим є вік юних футболістів.

1.3 Зміст діяльності Української асоціації футболу щодо проведення дитячих футбольних турнірів

В процесі наукового пошуку нами було здійснено аналіз проведення дитячих футбольних турнірів Української асоціації футболу. З'ясовано, що співпраця Асоціації футболу м. Києва та Київської ліги дитячого футболу реалізувалась у значній кількості футбольних турнірах на яких ми хотіли зосередити свою увагу.

Серед таких турнірів Всеукраїнські змагання з футболу «Шкіряний м'яч», в яких приймають участь діти трьох вікових груп: U-11 – «Шкіряний м'яч». U-12, U-13 – «Шкіряний м'яч – Кубок Соса-Сола», змагання проводяться в шість етапів [22]. Даний турнір має тривалу історію та широкий контингент учасників.

Так, «Winter champion league – 2022-2023» зимовий турнір, що проводиться з листопада по лютий (4 місяці) для дітей 10 – 12 років. Регламентом змагань передбачено один змагальний день на тиждень (субота) на відкритому штучному полі. Кількість учасників у складі команд 8 + 1. Тривалість ігрового часу 2 тайми по 20 хв. Розміри ігрового майданчика 60 м на 40 м. Передбачено коловий принцип організації змагань. Слід зазначити у різні роки відбуваються зміни у організаційних засадах проведення турніру, а саме вік учасників турніру. В умовах воєнного стану в Україні чисельність учасників турніру скорочується, запрошуються менша кількість гравців різних вікових груп, так у 2021 - 2022 роках до турніру було запрошено 5 вікових груп гравців, 2022 – 2023 роках – 3.

Також широко застосовуються сезони турніри, такі як «Kyiv Champion League» сезон «Осінь» (2022), для дітей від 6 до 14 років. Тривалість турніру вересень – жовтень із одним змагальним днем на тиждень. Під час визначення стратегії проведення турніру дотримано поступовість збільшення кількості гравців в команді від 4 + 1 у віці 6 років до 8 + 1 для дітей 14 років та розміру ігрового поля із збільшенням віку дітей. Натомість тривалість ігрового часу залишається незмінною 2 по 20 хвилин [10]. Окрім цього передбачено проведення даного турніру в інші терміни, а саме «Kyiv Champion League» сезон «Весна» 2023 [10] за участю гравців 6 – 11 років. За термінами проведення турніру передбачено залучення учасників з березня по травень з одним змагальним днем на тиждень, що також підтверджує скорочення чисельності вікових груп.

Широкого розповсюдження набули турніри, що проводяться під егідою провідних команд Чемпіонату України по футболу. Так «Динамо

Championship – 2022-2023» є зимовим турніром для дітей віком 6-10 років, співорганізатором якого є ФК «Динамо» Київ. Тривалість проведення турніру складає 4 місяці з листопада по лютий. Ігровими днями є субота, неділя. Регламентом змагань передбачено варіативне співвідношення кількості гравців у команді (для гравців 6 – 8 років 4 + 1, для гравців 9 – 10 років 6 + 1) та розміри ігрового майданчика (для гравців 6 – 8 років 20 м на 40 м, для гравців 9 – 10 років 30 м на 60 м) в залежності від віку гравців, тривалість ігрового часу однакова та складає два тайми по 20 хв.

Окрім тривалих турнірів широкого розповсюдження набули короткотривалі турніри. Прикладом такого турніру є Турнір «Пам'яті тренерів академії «Динамо» Київ» (2022), що організований ГО «Київська ліга дитячого футболу» та ДЮФШ «Динамо» ім. Валерія Лобановського. Даний турнір передбачає три змагальних днів за участю дітей 7 – 9 років. У зв'язку з короткою тривалістю змагальної діяльності в межах трьох ігрових днів для кожної вікової групи, застосовується варіативний підхід до складу команд (для гравців 7 років 4 + 1, для гравців 8 - 9 років 6 + 1), тривалості ігрового часу (для гравців 7 років один тайм 25 хв., для гравців 8 – 9 років один тайм 30 хв), та відповідно різними розмірами ігрового поля (для гравців 7 років 20 м на 40 м, для гравців 8 – 9 років 30 м на 50 м) [10].

Не меншою популярністю користується «Динамо Київ Сир» (2023). Натомість за тривалістю даний турнір є короткотривалим, 3 дні. Контингент учасників складають діти 6 – 11 років. Відповідно до програми змагань для дітей 6 – 7 років тривалість ігрового часу складає 25 хв., а для 8 – 11 років 30 хв. За кількістю учасників у команді також відстежується диференціація, так для дітей 6 – 7 років 4 + 1, 8 – 9 років 6 + 1 та 10 – 11 років це 8 + 1. Таким саме чином збільшується площа ігрового поля, 20 м на 40 м, 30 м на 50 м та 40 м на 60 м відповідно [10].

Для юних спортсменів на етапі попередньої базової підготовки також застосовується формат короткотривалих турнірів. Всеукраїнський дитячий футбольний турнір «Пам'яті Євгена Рудакова 2022» проводиться для юних

спортсменів 10 – 11 років. Прослідковується загальна тенденція скорочення ігрового часу (один тайм 30 хв), розмір ігрового майданчику складає 40 м на 60 м та кількість гравців 8 + 1 не залежно від віку гравців [10].

Таким чином, за результатами здійснення аналізу форм та організаційних засад футбольних дитячих турнірів, які проводяться під егідою АФУ та Київської Ліги дитячого футболу, ми побачили, що формат їх проведення різниться. Поруч з регулярними турнірами, які тривають від 3 до 4 місяців, є короткотривалі турніри, що продовжуються 3 дні (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 - Дитячі турніри з футболу під егідою АФУ та Київської Ліги дитячого футболу

Турнір	Вік учасників, роках						Тривалість
	6	7	8	9	10	11	
Динамо Kyiv Cup (2023)	(4+1, 1x25, 20x40)	(4+1, 1x25, 20x40)	(6+1, 1x30, 30x50)	(6+1, 1x30, 30x50)	(8+1, 1x30, 40x60)	(8+1, 1x30, 40x60)	3 дні
Kyiv Champion League	(4+1, 2x20, 40x20)	(4+1, 2x20, 40x20)	(6+1, 2x20, 50x30)	(6+1, 2x20, 50x30)	(8+1, 2x20, 60x40)	(8+1, 2x20, 60x40)	раз на тиждень, 3 місяці
Кубок Валерія Лобановсь кого	(4+1, 1x30, 20x40)	(4+1, 1x30, 20x40)	(6+1, 1x30, 30x50)	(6+1, 1x30, 30x50)	(8+1, 1x30, 40x60)		3 дні
Winter champion league (2022-23)					(8+1, 2x20, 60x40)	(8+1, 2x20, 60x40)	раз на тиждень, 4 місяці
Динамо Champions hip 2022- 2023	(4+1, 2x20, 20x40)	(4+1, 2x20, 20x40)	(4+1, 2x20, 20x40)	(6+1, 2x20, 30x60)	(6+1, 2x20, 30x60)		два рази на тиждень, 4 місяці
Пам'яті тренерів академії «Динамо Київ»		(4+1, 1x25, 40x20)	(6+1, 1x30, 50x30)	(6+1, 1x30, 50x30)			3 дні
Пам'яті Євгена Рудакова 2022					(8+1, 1x30, 40x60)	(8+1, 1x30, 40x60)	3 дні

Примітка. 4+1; 1x25; 20x40 – де кількість гравців у команді; тривалість гри; розмір поля для гри

Відповідно до сучасних світових тенденцій розвитку футболу замість тривалого чемпіонату віддають перевагу турнірам тривалістю кілька днів. На думку авторів [16, 18, 19], саме такий підхід стимулює цікавість дітей до змагальної діяльності через різноманіття. Крім цього напруження та нервовість під час змагальної діяльності є періодичною та після закінчення турніру створюються умови для розслаблення, підвищення свого творчого потенціалу.

Стосовно диференціації організаційних засад відповідно до вікових особливостей дітей то для контингенту дітей 6 – 7 років за кількістю учасників у спортивній команді – по п'ять гравців у кожній команді (чотири польових гравців та воротар). Стосовно тривалості ігрового часу для даної вікової групи у регулярних турнірах застосовується два тайми по двадцять хвилин в той час як у короткотривалих турнірах один тайм до тридцяти хвилин. Використовується єдиний стандарт розміру ігрового поля 20 м на 40 м [16, 18, 19].

У 8 - 9 років спостерігається поступове збільшення кількості гравців у команді до 6 + 1 та площі футбольного поля до 30 м на 50 м. Щодо тривалості ігрового часу одного тайму то він дорівнює тридцять хвилин. У випадку двох таймів то тривалість ігрового часу в кожному з них складає двадцять хвилин. Віковий період 10 – 11 років набуває подібний характер змін кількості гравців до 8 + 1. Окрім цього відбувається збільшення розміру ігрового поля до 40 м на 60 м. За тривалістю ігрового часу дотримуються тих самих підходів що й у 8 – 9 років [16, 18, 19].

У ході аналізу науково-методичної і спеціальної літератури з питань організації дитячих футбольних турнірів в Україні, ми звернули увагу на окремі недоліки, які чинять негативний вплив на успішність їх проведення. Так, авторами наголошується надмірна участь вихованців ДЮСША в турнірах різного рівня й наводяться дані, згідно яких 15-річні футболісти академії ФК «Динамо», у сезоні 2011-2012 років зіграли понад 50 матчів, в той час, як, наприклад, у Англії Федерація футболу суворо регламентує

змагальну діяльність юних футболістів, які у зазначеному віці протягом сезону приймають участь у змаганнях від 18 до 30 разів [16, 18, 19]. Вченими наведено наступні діаграму, яка ілюструє змагальну практику українських юних футболістів залежно від їхнього віку (рис. 1.5).

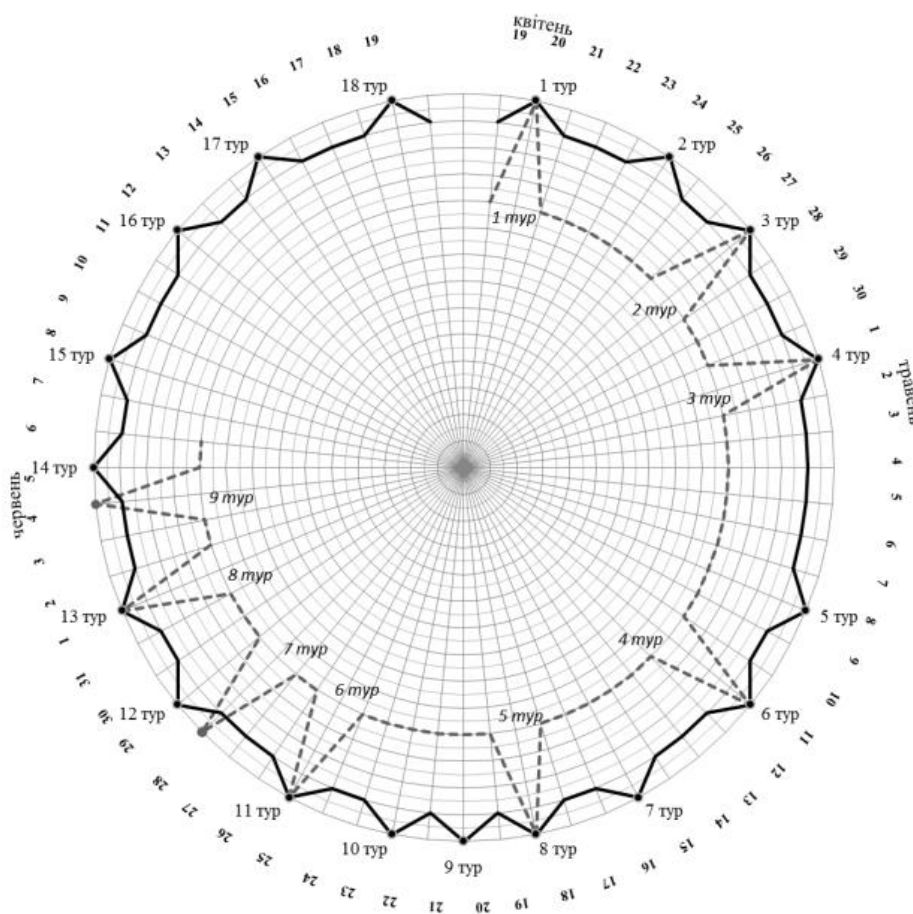

Рисунок 1.5 – Змагальна практика юних футболістів у чемпіонаті м. Києва й ДЮФЛУ сезону 2012-2013 рр.: – 9-річних; – 14-річних [18]

Наведений рисунок наочно демонструє, що, не зважаючи на необхідність принаймні 48 годин для відновлення юних футболістів після гри у футбол, а в спекотну погоду – 72 години [67], календар змагань у вітчизняних юних спортсменів характеризується великою щільністю, що негативно впливає на якість навчально-тренувального процесу. Автор зазначає, що внаслідок форсованої підготовки юних футболістів у них відбувається бурхливе зростання спортивних результатів: вони за стислий термін досягають певних успіхів на змаганнях, проте «напружений графік тренувальної та змагальної

діяльності призводить до великої кількості випадків перенапруження й перетренованості серед юнаків і, як наслідок, більш 50 % перспективної молоді завершують футбольну діяльність» [18].

Хотілось би додати, що загальна диференціація організаційних підходів до змагальної діяльності в Україні щодо кількості гравців, розмірів ігрового поля та тривалості ігрового часу відповідає загальносвітовим тенденціям [41].

Вочевидь, подальший розвиток українського дитячого футболу відбуватиметься відповідно до його світового розвитку.

Висновки до розділу 1

У теперішній час прийнято розглядати елітний юнацький футбол, неелітний юнацький футбол та дитячий футбол. За даними науково-методичної літератури вивчено провідний світовий досвід організації дитячих футбольних турнірів. Установлено, що під час футбольного турніру діти мають можливість грати кілька коротких матчів за день. При цьому залежно від віку вони грають на полях меншого розміру та з меншою кількістю гравців.

Охарактеризовано особливості організації дитячих турнірів з футболу, що проводяться під егідою Української асоціації футболу. Виявлено, що в практиці організації дитячих футбольних турнірів України підходи до кількості гравців, розмірів ігрового поля та тривалості ігрового часу відповідають загальносвітовим.

Не зважаючи на результати дослідження, проведених у дитячій футбольній лізі США, які свідчать про необхідність від 48 годин у звичайну та 72 годин у спекотну погоду для відновлення юних футболістів після гри, в українських спортсменів дуже щільний календар змагань. Така практика може чинити негативний вплив на їхню навчально-тренувальну діяльність та спровокувати перенавантаження.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Методи дослідження

Основу проведення дослідження складала група методів, серед яких:

- метод аналізу науково-методичної літератури, документальних матеріалів;
- педагогічні методи дослідження;
- опитування;
- метод експертних оцінок;
- метод управління проєктами.

Метод аналізу науково-методичної літератури, документальних матеріалів. Аналіз науково-методичної літератури проводився з метою вивчення сучасного стану організаційних основ дитячих футбольних турнірів. Аналізу підлягали дані, щодо особливостей побудови змагальної діяльності у футболі, різноманіття практичного досвіду проведення турнірів з футболу із контингентом спортсменів на початковому етапі підготовки та етапі попередньої базової підготовки. Особлива увага зверталась на передовий світовий досвід організації дитячих футбольних турнірів, що загалом дозволило визначити відповідність тенденцій розвитку дитячого футболу в Україні та провідних футбольних країнах світу. Ретельному аналізу підлягали нормативно-правові документи, які регламентують змагальну діяльність у футболі та підготовку спортсменів загалом. Результатом вивчення науково-методичної літератури було визначення проблемного кола питань сучасного етапу розвитку процесу підготовки спортсменів у футболі та їх змагальної діяльності.

Крім того, значна увага приділялась встановленню інновацій, які впроваджуються в практику організації спортивних заходів в цілому та дитячих футбольних турнірів зокрема.

Серед теоретичних методів дослідження застосовувалися методи **порівняння та аналогії**. Даний метод являє собою визначення подібностей та відмінностей предметів та явищ, точок зору на те саме питання, виявлення певних закономірностей властивих декільком об'єктам [6]. В контексті нашого дослідження метод порівняння застосовувався в процесі визначення подібностей у підходах до організації змагань з футболу в Україні та інших провідних футбольних країнах світу, що дозволило визначити відповідність даних підходів в Україні сучасним світовим тенденціям та визначити шляхи удосконалення організації дитячих футбольних турнірів. Загальні закономірності використання даних методів визначались аналізом сучасних тенденцій розвитку організаційно-методичних основ дитячих футбольних турнірів через аналіз провідного світового досвіду.

У процесі аналізу науково-методичної літератури було проаналізовано 70 джерел літератури.

Педагогічні методи дослідження. До групи методів педагогічного дослідження входили педагогічний експеримент, педагогічне спостереження.

Педагогічне спостереження складало основу вивчення практичного досвіду проведення дитячих футбольних турнірів. В процесі проведення спостереження особлива увага приділялась організаційним засадам їх проведення, методичним особливостям здійснення, ступеню досягнення мети проведення дитячого футбольного турніру, реакція дітей на участь у дитячому футбольному турнірі.

Педагогічний експеримент. Педагогічний експеримент проводився у формі констатувального педагогічного експерименту. Полягав у проведенні системного аналізу організаційно-методичних основ проведення дитячих

футбольних турнірів. Проведення опитування та бесід за участю юних спортсменів та тренерів, подальша організація експертної оцінки особливостей проведення дитячих футбольних турнірів з позиції тренерів. У якості експертів виступали тренери та футбольні функціонери у кількості 11 осіб, із досвідом роботи більше п'яти років, які безпосередньо приймають участь в організації дитячих футбольних турнірів та є представниками футбольних клубів, що приймають участь у футбольних турнірах.

Опитування. Проводилось з метою визначення факторів, що впливають на ефективність проведення дитячих футбольних турнірів з позиції їх безпосередніх учасників, а саме тренерів. З учасників опитування надалі було сформовано експертну групу.

Метод експертних оцінок. У ході застосування методу експертних оцінок було визначено головні фактори, які впливають на успішність процесу організації дитячих футбольних турнірів та негативні чинники, які можуть спричинити до труднощів при організації спортивного заходу з футболу за участі дітей.

Як зазначалося вище, до експертної групи долучилося 11 експертів, які характеризувалися достатнім досвідом і компетенцією у вирішенні організаційних питань з футболу. Експертів було запропоновано за 5-бальною системою оцінити кожне із представлених тверджень.

На етапі обробки результатів експертної оцінки перевірялась узгодженість думок експертів. Для цього використовувався W-критерій Кендалла, що розраховувався за формулою:

$$W = \frac{12S}{m^2(n^3-n)}, \quad (2.1)$$

де W – коефіцієнт конкордації,

n – кількість об'єктів експертизи,

m – кількість експертів,

S – сума квадратів відхилень рангів, яка визначається наступним чином:

$$S = \sum_{i=1}^n x_i^2, \quad (2.2)$$

де \bar{x} – середня оцінка, яку виставили m експертів по всім n об'єктів експертизи.

Зауважимо, що окрім розрахунку коефіцієнт конкордації W , також перевірялась його статистична значущість. Для цього використовувався критерій Пірсона χ^2 .

За рівень значущості приймалась величина альфа, рівна 0,05.

Для розрахунків використовувалися електронні таблиці MS Excel і пакет статистичного аналізу Statistica 10.0.

Метод управління проектами. У ході дослідження застосовувався проектний підхід, де система управління проектами дозволяє прийняти оптимальне рішення в процесі організації спортивного заходу. Класичний підхід до управління проектами полягає в ідеї, що найбільш зручним способом «зробити свій проект більш керованим – це розбити процес його виконання на послідовні етапи» [34]. При виборі методології управління проектами ми зупинилися на діаграмі Ганта – популярному інструменті управління проектами, доступним і інтуїтивно зрозумілим способом його візуалізації.

2.2 Організація дослідження

Безпосередня організація та проведення дослідження в межах написання магістерської роботи здійснювалось поетапно та охоплювало три етапи науково-дослідної роботи.

На **першому етапі** роботи (вересень 2022 р. – грудень 2022 р.) проводилось дослідження сучасного передового досвіду організації та проведення дитячих футбольних турнірів. Здійснено аналіз науково-методичної літератури, сформульовано проблематику дослідження, визначено мету, пріоритетні завдання дослідження, також об'єкт та предмет дослідження. Виконано основний об'єм роботи по написанню першого розділу магістерської роботи.

Другий етап виконання магістерської роботи (січень 2023 р. – червень 2023 р.) передбачав аналіз та вибір методів дослідження, необхідних для вирішення завдань дослідження. Виконано обсяг робіт по написанню другого розділу. Організація та проведення педагогічного експерименту, здійснення педагогічного спостереження за проведенням дитячих футбольних турнірів задля з'ясування недоліків, методичних особливостей їх проведення.

Третій етап роботи (липень 2023 р. – вересень 2023 р.) передбачав аналіз отриманих результатів педагогічного експерименту, систематизації шляхів щодо удосконалення процесу організації дитячих футбольних турнірів та розробці власних пропозицій у даному напрямку, підготовці магістерської роботи до захисту.

РОЗДІЛ 3

МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧИХ ФУТБОЛЬНИХ ТУРНІРІВ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЇХ ПІДГОТОВКИ

3.1 Фактори, що впливають на успішність проведення дитячих футбольних турнірів

У ході дослідження, вивчаючи фактори, що впливають на успішність проведення дитячих футбольних турнірів, ми всебічно аналізували результати наукових розвідок фахівців у даній проблематиці. Установлено, що вчені розрізняють зовнішні факторами, які пов'язаними з управлінням командою та суттєво впливають на внутрішню успішність організації футбольних матчів, а також фактори, пов'язані з фан-клубами команди. Причому вченими доведено, що фактори, пов'язані з управлінням командою на 76 % обумовлюють успішність проведених змагань, а фактори, пов'язані з фан-клубами команди – на 65 % [60]. Структуру факторів впливу представлено на рисунку (рис. 3.1).

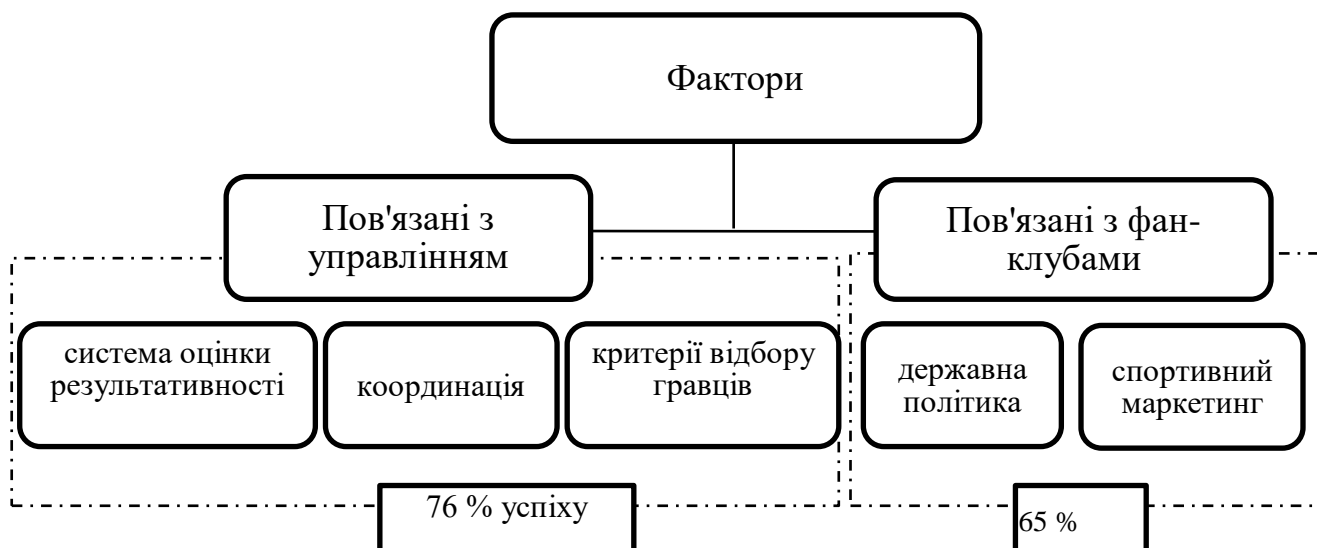

Рисунок 3.1 – Структура факторів впливу на успішну організацію змагань з футболу

У ході дослідження нашу увагу привернула наукова праця Piyanut Rattanapian [60], де він наголошує на тому, що найвпливовішим

фактором, який вплинув на досягнення успішного управління футбольним турніром Регіональної ліги Дивізіон 2, є система аналізу ефективності спортсменів. Вказана система складається з інструментів і форм самооцінки спортсменів, аналізу попередніх результатів та самодисципліну. Даний факт автор пояснює накопиченням спортсменами досвіду змагань, внаслідок чого в них підвищується адаптація до умов змагань та посилюється опірність до стресу перед змаганнями [60]. Таким чином, з точки зору дитячого футболу, чим більше юний спортсмен прийматиме участь у змаганнях, не порушуючи встановлені норми щодо кількості зіграних матчів віку спортсмена, тим більших результатів може досягти завдяки меншому хвилюванню, яке буде відчувати напередодні змагань.

З іншого боку, на основі даних науково-методичних джерел, нами виділено наступні фактори, які вчені пов'язують із змагальним успіхом саме в юнацькому футболі (рис. 3.2).

Рисунок 3.2 – Фактори змагального успіху у юнацькому футболі

Існують свідчення, що важливим фактором впливу є відбір спортсменів із урахуванням дати народження гравців на початку змагального року [62]. Крім того, вивчаючи фактори, що впливають на успішність організації дитячих турнірів, з огляду на успіхи бразильського футболу на світовій арені, значний інтерес у нас викликало дослідження бразильських вчених, де вони піднімають питання стосовно участі сім'ї на розвиток юних гравців в контексті дитячих змагань. О. В. Vettega [40] наголошує, що саме дорослі повинні долучатися до обговорення питань, пов'язаних із різноманітними видами діяльності в ході розвитку юних футболістів. І метою таких дискусій має стати створення безпечного та стимулюючого навчально-змагального середовища. Натомість бразильські професійні футболісти [37] свідчать, що з одного боку батьки були основними мотиваторами до занять спортом на початковому етапі, а з іншого – вони були основними генераторами стресу. Досліджуючи змагальну діяльність вікової категорії U-10 у НОЛІГАФІ, у якій на 2017 рік було зареєстровано 3700 гравців (від 9 до 15 років) з 21 клубу, вчені на основі опитування тренерів встановили наступний вплив сім'ї на розвиток юних гравців у змагальному середовищі:

сприятливі аспекти:

- тренери виділили розвиток цінностей, підтримку та заохочення з боку сім'ї;
- внесок сім'ї у змагальну діяльність юних спортсменів полягає в тому, щоб не перевищувати вимог і не чинити додаткового тиску, особливо у конкурентному середовищі;

несприятливі аспекти:

- зниження результативності тренувань через тиск, розлуку батьків або відсутність підтримки та турботи;
- у моменти наближення змагань або під час них батьки можуть чинити тиск на своїх дітей, на суддівство, скаржилися на тренерів [40].

Науковці підкреслюють, що з погляду тренерів, участь батьків у розвитку футболіста має важливе значення як для емоційної підтримки юних

футболістів, так і для формування в них засад здорового способу життя в цілому та звички здорового харчування зокрема.

Отже, систематизуючи результати теоретичного аналізу, нами було розроблено анкету, спрямовану на вивчення найбільш важливих факторів, які забезпечують успішність організації футбольних матчів серед юних футболістів. До обговорення цих питань було залучено 11 експертів – практикуючих тренерів ДЮСША та викладачів кафедри футболу НУФВСУ, які погодилися прийняти участь у дослідженні та засвідчили, що мають достатній досвід і компетенцію у вирішенні організаційних питань з футболу. Оцінки експертів факторів впливу на успішну змагальну діяльність у дитячому футболі представлено в таблиці (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Оцінка експертами факторів впливу на успішну змагальну діяльність у дитячому футболі (n = 11)

№	Фактори впливу	Оцінка значущості фактора, к-ть осіб (%)				
		5	4	3	2	1
1	Відбір спортсменів із урахуванням дати народження гравців на початку змагального року	-	1 (9,1 %)	6 (54,5 %)	3 (27,3 %)	1 (9,1 %)
2	Поширення знань про існуючу практику організації дитячих турнірів (маркетинг, футбольні тренування, менеджмент)	3 (27,3 %)	3 (27,3 %)	5 (45,5 %)	-	-
3	Регулярна організація змагань у кожному з географічних районів, що забезпечує універсальний доступ до гри для юних футболістів	6 (54,5 %)	5 (45,5 %)	-	-	-
4	Можливість отримати призи (м'ячі, форму) найбільш гідним гравцям щодо чесної гри	-	6 (54,5 %)	4 (36,4 %)	1 (9,1 %)	-

Продовження таблиці 3.1

5	Адаптованість розкладу ігор, тренувань та умов змагань до відповідного рівня розвитку дитини	9 (81,9 %)	2 (18,2 %)	-	-	-
---	--	------------	------------	---	---	---

Подальший аналіз дозволив визначити, що думка експертів стосовно оцінок запропонованих факторів є узгодженою і на неї можна покладатися ($W=0,739$; $p<0,05$). Установлено, що найвищим балом експерти оцінили адаптованість розкладу ігор, тренувань та умов змагань до рівня розвитку юних футболістів (рис. 3.3).

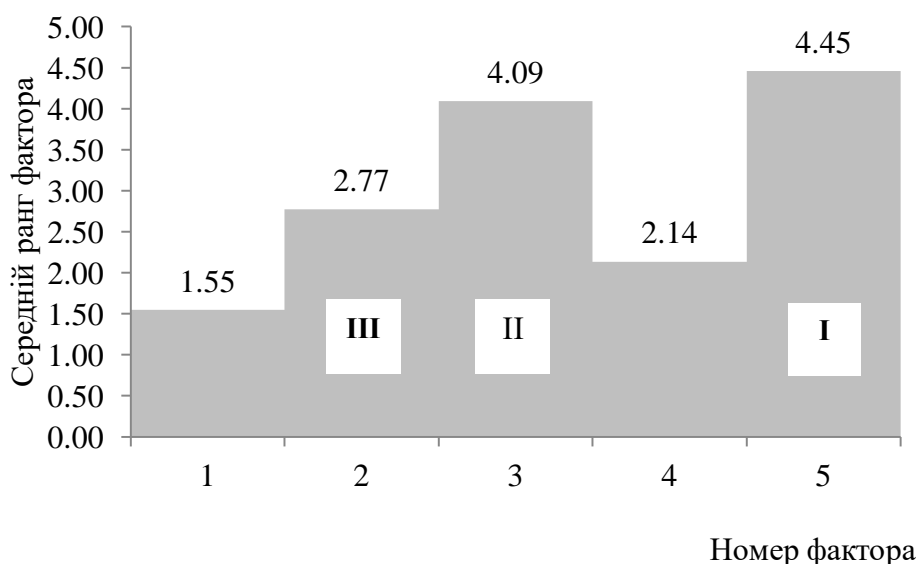

Рисунок 3.3 – Рейтинг позитивних факторів за оцінками експертів (n=11)

Із точки зору експертів, також важливими факторами впливу є регулярна організація змагань у кожному з географічних районів, що забезпечує універсальний доступ до гри для юних футболістів, а також поширення знань про існуючу практику організації дитячих турнірів.

Вивчаючи причини, які заважають успішному розвитку дитячого футболу в цілому та успішності проведення спортивних заходів за участі дітей зокрема, установлено, що недостатня співпраця зі школами громадських організацій, які займаються організованим спортивним

менеджментом є найбільшою перепорою на шляху до ефективної організації таких заходів. Крім того, бар'єром для організованої участі в спортивних змаганнях для дітей є їхня можливість займатися футболом, доступність таких занять, наявність доступного транспорту для відвідування занять і повернення додому, включаючи можливість сімей витратити кошти для участі юних футболістів у змаганнях (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Причини, які заважають успішному плануванню змагальної діяльності юних футболістів

№	Причини	Оцінка значущості фактора, к-ть осіб (%)				
		5	4	3	2	1
1	Недостатня співпраця зі школами громадських організацій, які займаються спортивним менеджментом	10 (90,9 %)	1 (9,1 %)	-	-	-
2	Недостатня ефективність програм, які забезпечують позашкільний футбол	5 (45,5 %)	3 (27,3 %)	3 (27,3 %)	-	-
3	Доступність занять для широкого кола дітей	6 (54,5 %)	5 (45,5 %)	-	-	-
4	Прогалини у плануванні організованих спортивних заходів з боку громадських організацій	6 (54,5 %)	2 (18,2 %)	3 (27,3 %)	-	-
5	Рання спеціалізація, яка може призвести до більшої кількості травм і вищого ризику вигорання	-	7 (63,6 %)	3 (27,3 %)	1 (9,1 %)	-
6	Зовнішній тиск з боку батьків, тренерів та товаришів по команді	-	2 (18,2 %)	5 (45,5 %)	2 (18,2 %)	2 (18,2 %)
7	Інтенсивні тренування, які можуть зумовити емоційне та фізичне виснаження, зниження почуття виконаного обов'язку та знецінення спорту	1 (9,1 %)	5 (45,5 %)	5 (45,5 %)	-	-

Подальші розрахунки засвідчили узгодженість думок експертів ($W=0,603$; $p<0,05$) і дозволили побудувати рейтинг найбільш негативних чинників впливу на успішність організації дитячих футбольних турнірів (рис. 3.4).

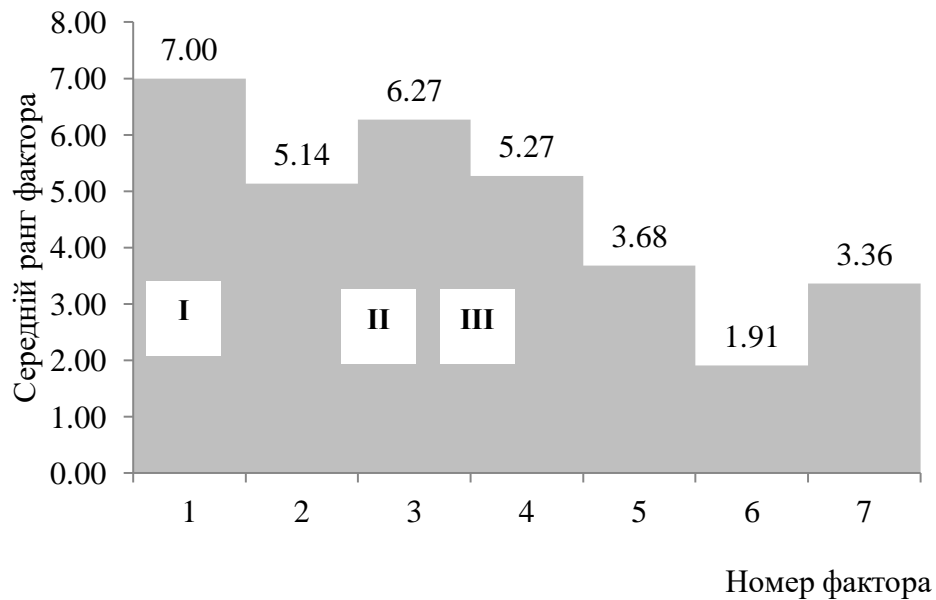

Рисунок 3.4 – Рейтинг негативних причин за оцінками експертів ($n=11$)

Визначені фактори, що сприяють успішності процесу організації дитячих футбольних турнірів, а також з'ясовані причини, які можуть негативно вплинути на зазначений процес, необхідно враховувати при розробці моделі організації та проведення дитячих футбольних турнірів.

3.2 Обґрунтування та розробка моделі організації та проведення дитячих футбольних турнірів

Організована участь у спортивних змаганнях за останні десятиліття стала значною частиною життя дітей та підлітків. Користь для здоров'я від участі в спортивних змаганнях може включати покращення загального фізичного та психічного здоров'я, дозволяє формувати важливі для успіху в житті особистісні якості, має позитивний вплив на особистість і здоров'я юного футболіста також і в довгостроковій перспективі [50].

Зі свого боку, на основі здійсненого дослідження Hong Suk Choi [49] доводить, що участь дітей у спортивних змаганнях супроводжується

розвитком їхніх фізичних, соціальних та когнітивних навичок. Утім залежно від особливостей сприйняття та, головню, від того, яким чином здійснено організацію змагань, досвід спортивної конкуренції може бути як позитивним, так і негативним з точки зору розвитку юного спортсмена. Так, відомо, що змагання викликають посилену тривогу та стрес, але автори свідчать, що переживання, викликані змагальною діяльністю, можна співвідносити з іншими переживаннями, такими як відповіді на уроках або складання тестів у класі. Більшість дослідників сходяться у думці, що участь у змаганнях сприяє розвитку в дітей здатності адекватно функціонувати у стресових ситуаціях.

Разом з тим, за переконанням L. C. Findley [44], оскільки змагання накладають жорсткі правила поведінки та пов'язані з зовнішніми винагородами, конкуренція може виявитися контрпродуктивною й замість мотивації юних спортсменів до гри та удосконалення їхніх навичок, конкуренція накладає зовнішні форми контролю, які переключають увагу на зовнішні чинники й призводять до того, що діти зосереджують увагу на перемозі, а не на задоволенні від спортивної діяльності та удосконаленні навичок [44].

Таким чином, існує низка переваг участі дітей у спортивних змаганнях з футболу, відтак у таких змаганнях юним футболістам корисно брати участь. Утім, як показало дослідження, успішність турніру з дитячого футболу насамперед залежить від його планування.

Відтак, за умови успішної організації дитячого футбольного турніру із чітким дотриманням основних його етапів та з урахуванням вікових особливостей вихованців, участь у змаганнях має значні переваги, сприяє поступовому формуванню гравця, його фізичних, психічних та життєвих навичок.

На основі вивчення літературних джерел, нами виділено наступні переваги участі дітей у спортивних змаганнях з футболу (рис. 3.5).

Рисунок 3.5 – Переваги участі дітей у спортивних змаганнях з футболу

Аналізуючи передовий узагальнений досвід, ми звернули увагу, що потенційні можливості розвитку всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту вчені вбачають у збільшенні кількості спонсорів [12]. З нашої точки зору, дане твердження доцільно екстраполювати й на дитячий футбол. Дійсно, співпраця з некомерційними організаціями, школами чи місцевими органами влади, заохочення приватних підприємців до участі, можуть стати джерелами фінансування в ході організації дитячих турнірів із футболу. На наш погляд, місцеві органи влади можуть проявити значну зацікавленість до дитячих турнірів, наряду з якими громада може організувати так звані ярмарки із залученням підприємців, які виготовляють сувенірну продукцію, одяг із відповідними принтами або займаються виробництвом солодощів, безалкогольних напоїв, готують «вуличну» їжу тощо.

Крім того, в процесі збору коштів важливу роль відіграє співпраця з батьками, які можуть проявити активність в пошуку потенційних спонсорів, або, за можливості, також прийняти участь у фінансуванні змагань. Водночас, так як серед вболівальників на змаганнях у дитячому футболі переважають батьки та рідні юних гравців, доцільно подбати й про продаж кави та інших безалкогольних напоїв. Відтак, існують можливості зацікавити малих підприємців до спонсорської діяльності при організації дитячих турнірів із футболу.

Стосовно шляхів удосконалення організації всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, то сучасні науковці свідчать, що розширення програм змагань за рахунок додавання сучасних видів спорту чи спортивних дисциплін позитивно впливає на чисельність глядацької аудиторії [12]. Осмислюючи пропозиції вчених, ми погоджуємося з таким підходом і вважаємо, що у контексті дитячих футбольних турнірів залучення команд юних черлідерів до виступів на таких змаганнях сприяло б залученню більшої аудиторії й дозволило б створити більш святкову атмосферу на таких змаганнях. З іншого боку, святкова атмосфера, емоційне піднесення, гарний настрій, цікаве й змістовне дозвілля сумісно з батьками, друзями, тренерами – це те, що необхідно для посилення мотивації юних футболістів продовжувати займатися футболом, приймати участь у змаганнях і, можливо, стати висококваліфікованим футболістом у майбутньому. Слід підкреслити, що важливим мотивуючим чинником для юних футболістів є запрошення видатного футболіста або іншої авторитетної особи для відкриття турніру.

Слід зауважити, що при організації змагань з дитячого футболу найважливішу роль відіграє безпека юних спортсменів. Тому слід врахувати цей факт як при виборі ігрового поля, так і з точки зору забезпечення присутності медичних працівників під час проведення турніру.

Дослідження дозволило нам встановити переваги організованого дитячого футболу (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Оцінка експертами переваг організованого дитячого футболу (n=11)

№	Переваги	Оцінка значущості фактора, к-ть осіб (%)				
		5	4	3	2	1
1	Соціальна взаємодія: об'єднання дітей із різних верств суспільства	10 (90,9 %)	1 (9,1 %)	-	-	-
2	Сприяння командного середовища умов для позитивної Я-концепції	6 (54,5 %)	5 (45,5 %)	-	-	-
3	Набуття навчального досвіду, пов'язаного з самопізнанням та емоційною регуляцією, проявом ініціативи, прикладанням зусиль	6 (54,5 %)	5 (45,5 %)	-	-	-
4	Можливість багато грати в футбол: формат зазвичай включає принаймні один груповий етап за круговою системою, за якими слідує серія ігор на виліт аж до півфіналу.	6 (54,5 %)	2 (18,2 %)	3 (27,3 %)	-	-
5	Сприяння навчанню, включаючи підвищений інтерес до школи, підвищене почуття власної гідності	-	7 (63,6 %)	3 (27,3 %)	1 (9,1 %)	-
6	Оволодіння основними руховими навичками в більшій мірі, ніж неорганізована фізична активність	8 (72,7 %)	3 (27,3 %)	-	-	-
7	Підвищення стресостійкості, знижена поширеність психосоматичних симптомів, захист від почуття безнадійності	9 (81,8 %)	2 (18,2 %)	-	-	-
8	Збільшення ймовірності активного способу життя в підлітковому віці	-	8 (72,7 %)	1 (9,1 %)	1 (9,1 %)	1 (9,1 %)

Продовження таблиці 3.3

	та більш високий рівень фізичної активності в подальшому житті					
9	Більш здоровий загальний профіль харчування, включаючи менше споживання газованої води, частіше споживання фруктів та овочів	1 (9,1 %)	5 (45,5 %)	5 (45,5 %)	-	-

У відповідності до узгодженої думки експертів ($W=0,633$; $p<0,05$), соціальна взаємодія, сприяння об'єднанню дітей із різних верств суспільства, які інакше могли б не зустрітися є визначальним фактором переваг організованого дитячого футболу (рис. 3.6).

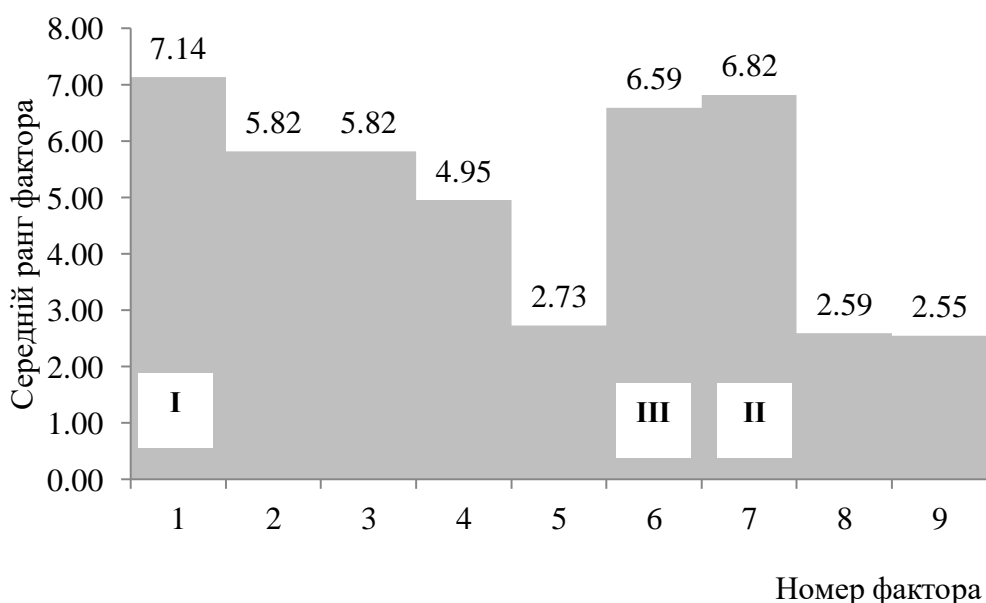

Рисунок 3.6 – Рейтинг переваг участі дітей у спортивних змаганнях з футболу ($n = 11$)

Систематизуючи отримані дані та узагальнюючи передовий позитивний досвід організації змагань різних рівнів та з різним контингентом, нами запропоновано модель організації та проведення дитячих футбольних турнірів.

Запропонована модель має на меті структурувати процес організації дитячого футбольного турніру, визначити головні етапи підготовки та розкрити їхній зміст. У моделі передбачено послідовність дій – визначення типу турніру, вибір місця для його проведення, планування бюджету, формування команд та виконання низки організаційних вимог, виконання яких дозволить організувати спортивний захід за участі дітей (рис. 3.7).

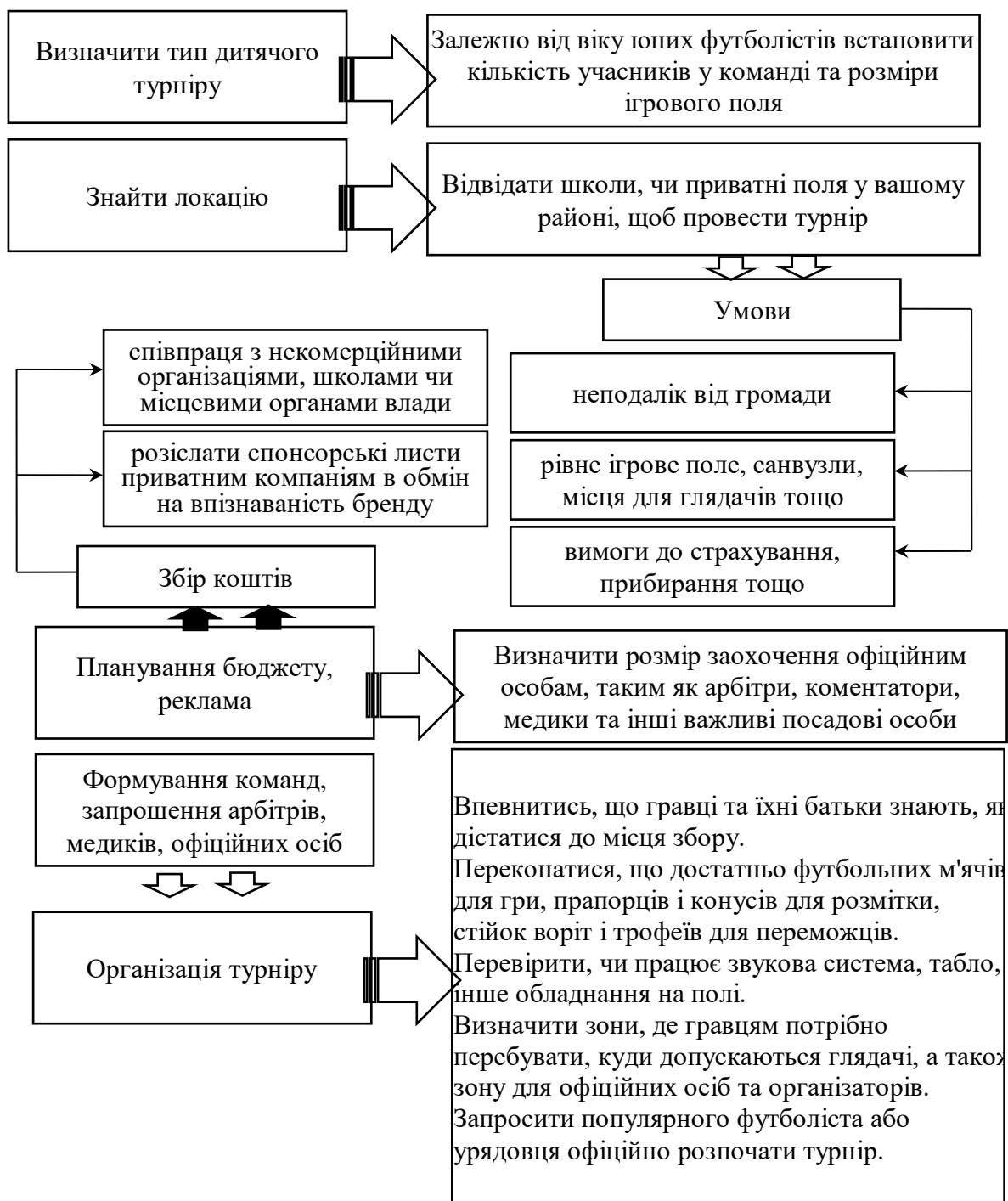

Рисунок 3.7 - Модель організації та проведення дитячих футбольних турнірів

Отже, у ході дослідження ми не лише пересвідчилися в перевагах організованого дитячого футболу, але й запропонували модель організації та проведення дитячих футбольних турнірів.

3.3 Інноваційні підходи до підвищення ефективності організації дитячого футбольного турніру

Вивчаючи шляхи підвищення ефективності організації дитячого футбольного турніру ми звернули увагу на кілька можливих напрямків, які безпосередньо пов'язані з розвитком науки та технологій.

Один із таких підходів є удосконалення рекламування спортивного заходу. У ході дослідження ми звернули увагу на такий аспект, як реклама. Поширення інформації про захід дозволяє не лише залучати більшу глядацьку аудиторію, але й залучити інші місцеві футбольні команди відповідного віку до участі в змаганнях. Тому питання реклами дитячого футбольного заходу в процесі дослідження розглянуте нами більш ґрунтовно.

У ході визначення засобів для залучення команд-учасників та глядачів до дитячих футбольних турнірів, ми побачили, що шляхами залучення глядачів Всеукраїнських ігор єдиноборств в першу чергу вченими визнано отримання інформації від друзів (44,0 %), реклама в мережі Інтернет та соціальних мережах (20,0 %) та зовнішня реклама (16,0 %). Тому як один із перспективних напрямків удосконалення процесом організації дитячих футбольних турнірів є застосування засобів поширення інформації, які б змогли б привернути увагу потенційних учасників, спонсорів та глядачів до дитячого спортивного заходу [12].

Із метою удосконалення управління спортивними заходами, підвищення ступеня маркетингації, розподілу ресурсів заходу, покращення нагляду та інспекції, Хіао Му [57] запропонувала сконцентрувати увагу на досягненнях сучасної науки в контексті розробки алгоритмів глибокого навчання, а саме в ідентифікації зображень, обробці природної мови, розпізнаванні мови, обробці відео тощо [46]. Шляхом виконаного

дослідження, автором представлено метод управління спортивними подіями на основі рекурентної нейронної мережі (РНМ), при якому коментарі спортивних подій витягуються з мережі, класифікуються за допомогою RNN, і за допомогою аналізу коментарів відбувається розробка плану покращення [57].

Іншим інноваційним підходом у сфері управління фізичною культурою та спортом України, як свідчить О. Савіна [28], є запровадження проєктного підходу в процес прийняття управлінських рішень. Завдяки виконаним науковим розвідкам, вчена запропонувала використовувати метод причинно-наслідкової діаграми Ісікави з метою якісного аналізу факторів ризиків, які виникають при неефективному управлінні спортивним проєктом і призводять до збільшення вартості та тривалості їх реалізації [28]. Крім того, сучасні науковці здійснюють пошук інноваційних підходів для оптимізації процесу розробки туристичних маршрутів, розподілу ресурсів, вирішення завдань логістики [1, 2].

Аналіз даних науково-методичної літератури показав, що сучасна наукова спільнота активно обговорює питання удосконалення процесу організації спортивних заходів. За свідченнями В. Приходько [26] в теперішній час вже накопичено певний досвід застосування методу управління проєктами при плануванні та організації робіт, а саме підготовки Олімпійських ігор, чемпіонатів світу, управління спортивними командами тощо. Згідно з оновленим Стандартом управління проєктами від 2000 року, «управління проєктами – це застосування знань та умінь, інструментів і технологій для виконання вимог проєкту [26].

Як зазначає Aurora M García-Vallejo [45], так як спортивний захід складається з великої кількості областей і процесів, перед організаторами постає низка завдань, які потрібно виконати, отже спортивну подію доцільно розглядати як проєкт, розділений на взаємопов'язані процеси [45].

У світлі нашого дослідження цікавою інформацією для нас були результати наукових розвідок Sebastian Mădălin Munteanu [58], де спортивні

заходи він розглядає як проєкти, які потребують ефективного управління та контролю. Водночас Martin Schnitzer [64] доводить ефективність застосування таких методів управління проєктами при організації спортивних заходів як поетапний план, стартова нарада, аналіз ризиків, матриця відповідальності та аналіз сценаріїв. Але вчений наголошує, що вказані методи зазвичай використовуються менш ніж у половині всіх випадків. Так само й щодо івент-практики, які є корисними та інноваційними засобами управління проєктами, утім рідно застосовуваними в практиці підготовки спортивних заходів. Автор зауважує, що на відміну від крупних спортивних заходів, методи управління проєктами не знайшли широкого застосування в ході підготовки змагань місцевого рівня.

Дослідження показало, що інноваційним підходом до удосконалення процесу підготовки спортивних змагань є застосування діаграми Ганта – класичного інструменту управління проєктами. Діаграма Ганта за твердженнями вчених являє собою «просте, інтуїтивно зрозуміле, практичне та корисне візуальне подання дій та тривалості проєкту». Крім того, застосування вказаного підходу дозволяє полегшити сприйняття низки поставлених завдань, забезпечує координацію великої кількості різноманітних та взаємозалежних завдань.

Кожен прямокутник, представлений на діаграмі Ганта, відповідає окремій задачі (або під задачі). Початок, кінець і тривалість відрізка на шкалі часу відповідає початку, кінцю і тривалості того чи іншого етапу.

Задачі та під задачі, які складають план, розміщені по вертикальній осі.

У наукових джерелах зустрічаються спроби застосування методу управління проєктами в практиці підготовки до спортивних змагань. Зокрема Aurora M García-Vallejo [53] запропонувала використувати таких підхід при організації марафону.

З нашої точки зору, вказаний підхід до планування спортивного заходу за допомогою діаграми Ганта доцільно використувати на етапі підготовки дитячого футбольного турніру.

Розглянемо алгоритм реалізації діаграми Ганта в середовищі MS Excel.

I. Ввести початкові дані (табл. 3.4).

II.

Таблиця 3.4 – Вхідні дані для побудови діаграми Ганта

Етапи підготовки турніру	Початок	Тривалість
Визначити тип дитячого турніру	02.09.2023	2
Вибір ігрового поля	05.09.2023	7
Планування бюджету	08.09.2023	15
Оповіщення зацікавлених осіб	14.09.2023	8
Запрошення арбітрів, коментаторів, медиків тощо	22.09.2023	5
Перевірка спортивних знарядь	26.09.2023	6
Перевірка звукової системи, табло	28.09.2023	2
Підготовка призів, трофеїв	30.09.2023	4
Визначення зон юних гравців, їхніх батьків та друзів, вболівальників, організаторів	02.10.2023	3
Запрошення офіційної особи для відкриття турніру	03.10.2023	1
Проведення турніру	05.10.2023	1
Оцінка задоволеності учасників, глядачів	06.10.2023	3
Аналіз успіхів та недоліків у організації футбольного заходу для дітей	11.10.2023	4

III. Обчислити дату кінця виконання етапу проєкту за формулою:

$$\text{Кінець} = \text{Початок} + \text{Тривалість} - 1 \text{ (рис. 3.8).}$$

IV. На основі даних діапазону A2:C14 за допомогою засобу *Майстер діаграм* побудувати лінійчасту діаграму (Лінійна з накопиченням).

Після цього отримаємо попередньо побудовану діаграму, яка вимагає подальшого редагування.

V. Видалити легенду.

VI. Натиснути праву клавішу миші й у вкладці *Вибрати дані* обрати опцію *Ряди* в стовпцях.

	A	B	C	D
1	Етапи підготовки турніру	Початок	Тривалість	Кінець
2	Визначити тип дитячого турніру	02.09.2023	2	03.09.2023
3	Вибір ігрового поля	05.09.2023	7	11.09.2023
4	Планування бюджету	08.09.2023	15	22.09.2023
5	Оповіщення зацікавлених осіб	14.09.2023	8	21.09.2023
6	Запрошення арбітрів, коментаторів, медиків тощо	22.09.2023	5	26.09.2023
7	Перевірка спортивних знарядь	26.09.2023	6	01.10.2023
8	Перевірка звукової системи	28.09.2023	2	29.09.2023
9	Підготовка призів, трофеїв	30.09.2023	4	03.10.2023
10	Визначення зон юних гравців, їхніх батьків та друзів, вболівальників, організаторів	02.10.2023	3	04.10.2023
11	Запрошення офіційної особи	03.10.2023	1	03.10.2023
12	Проведення турніру	05.10.2023	1	05.10.2023
13	Оцінка задоволеності учасників	06.10.2023	3	08.10.2023
14	Аналіз успіхів та недоліків	11.10.2023	4	14.10.2023

Рисунок 3.8 – Розрахунок завершення терміну виконання кожного з етапів (скріншот з екрану комп'ютера)

Клацнути на вкладці Ряд і додати новий ряд даних. При цьому вказати такі ряди для діаграми Ряд 1: B2:B14 (Початок); Ряд 2: C2:C14 (Тривалість), Підписи по осі X: A2:A14 (Етап проекту) (рис. 3.9).

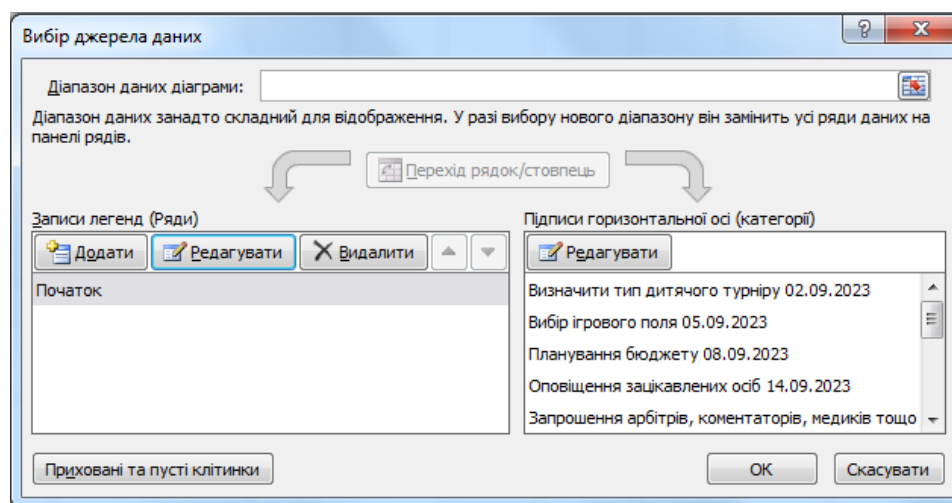

Рисунок 3.9 – Вікно для редагування діаграми (скріншот з екрану комп'ютера)

Після додавання відповідних рядів та виконаного налаштування, отримаємо частково редаговану діаграму, яка представлена на рисунку (рис. 3.10).

4. Активувати діалогове вікно *Формат осі* для вертикальної осі.

Для осі ОУ перейти у розділ *Параметри осі* і встановити галочку *Обернений порядок категорій* для відображення задач по порядку, починаючи з верхньої (рис. 3.10).

Примітка 1. ■ - початок

Примітка 2. ■ - тривалість

Рисунок 3.10 – Наступний етап побудови діаграми Ганта (скріншот з екрану комп'ютера)

Встановити перемикач *Горизонтальна вісь перетинає* у положення в максимальної категорії (для відображення дати в нижній частині діаграми). Зробити інші налаштування дат та решту налаштувань за зразком (рис. 3.11).

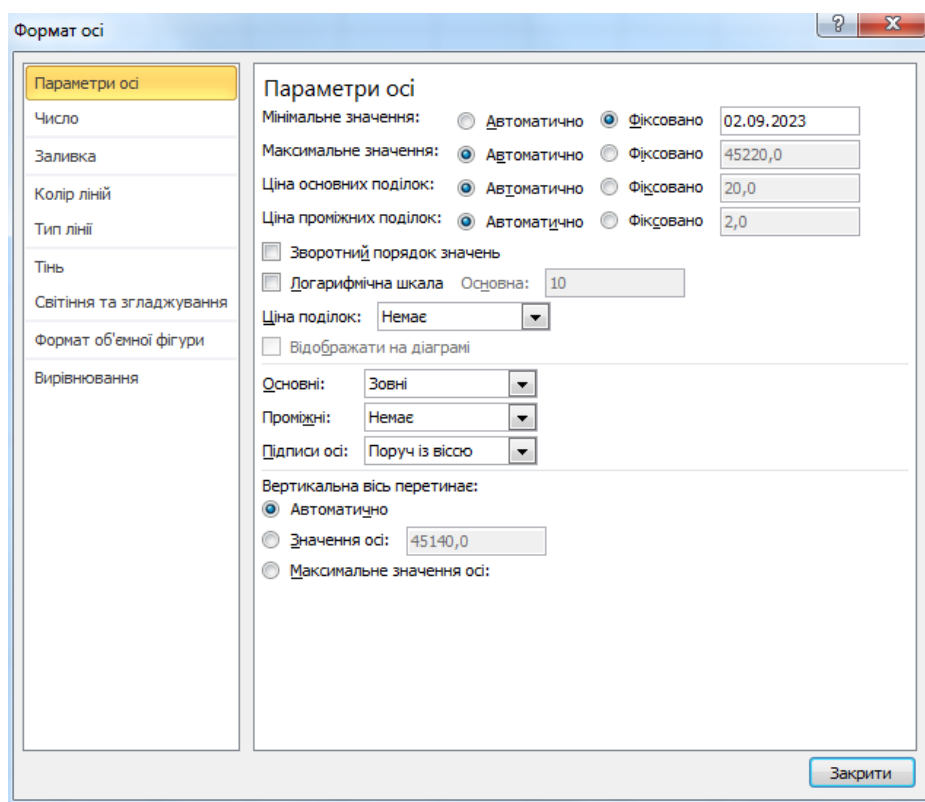

Рисунок 3.11 – Налаштування шкали часу для діаграми Ганта
(скріншот з екрану комп'ютера)

Отримати діаграму Ганта для організації дитячого футбольного турніру
(рис. 3.12).

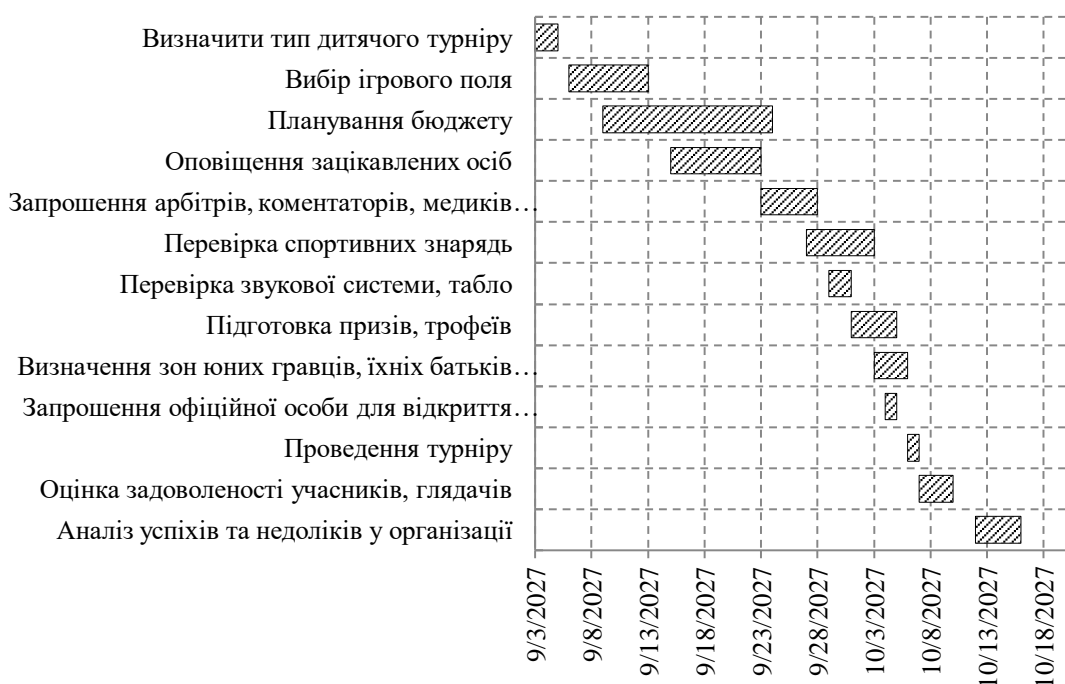

Рисунок 3.12 – Діаграми Ганта для організації дитячого футбольного турніру

Аналізуючи отриману діаграму, слід вказати, що в цілому проєкт – організація дитячого футбольного турніру – тривав з 2.09 по 14.10.2023 року включно. Це видно з таблиці: в стовпчику Кінець – останнє значення.

Розглянувши діаграму Ганта, можна відмітити, що не всі етапи однаково впливають на термін виконання підготовки до змагань з футболу за участі дітей. Отже не всі стадії слід прагнути починати (і закінчувати) настільки рано, наскільки це можливо.

Наприклад, етап визначення типу дитячого турніру можна безболісно відсунути на строк до 2 днів. Це не спричинить збільшення терміну виконання проєкту в цілому. Так само й щодо оцінки задоволеності учасників та глядачів, яку також можна розпочати й, відповідно, завершити на 3 дні пізніше. Тобто якщо вказаний етап розпочати не 6, а 9 жовтня, то він завершиться 11 жовтня. У цьому випадку наступний етап «Аналіз успіхів та недоліків у організації футбольного заходу для дітей» також почнеться вчасно, а, отже, тривалість усього проєкту не збільшиться.

Водночас, етап «Запрошення арбітрів, коментаторів, медиків тощо» неможливо відсунути (або затримати його закінчення) без того, щоб не продовжити проєкт, оскільки затримка з виконанням вказаного етапу викличе затримку початку етапу «Перевірка спортивних знарядь», що неминуче спричинить подовження проєкту.

Варто зауважити, що на етапі планування у організаторів є можливість здійснювати аналіз окремих етапів підготовки до змагань й вносити необхідні корективи в початковий план та покращувати його. Можна стверджувати, що у теперішній час існує невичерпаний потенціал проектного підходу, який доцільно застосовувати в ході організації спортивних заходів із метою удосконалення процесу їх підготовки. Зокрема, застосування діаграми Ганта на етапі планування дитячого футбольного турніру сприятиме удосконаленню процесу підготовки спортивного заходу з футболу за участі дітей.

Висновки до розділу 3

Установлено, що адаптованість розкладу ігор, тренувань та умов змагань до рівня розвитку юних футболістів є найбільш важливим фактором успішної змагальної діяльності дітей.

На основі структурування процесу організації дитячого футбольного турніру, визначено етапи його підготовки та розроблено модель підготовки до змагань з футболу за участі дітей, яка включає визначення типу турніру, вибір місця для його проведення, планування бюджету, формування команд та виконання низки організаційних вимог.

Установлено, що підготовку до спортивного заходу в цілому та до дитячого футбольного турніру зокрема можна розглядати як послідовність завдань, які слід виконати у визначений термін – проєкт. Тоді власне підготовка до змагань може бути реалізована як метод управління проєктом.

Одним із сучасних підходів до планування спортивного заходу є застосування діаграми Ганта, яку доцільно використовувати на етапі підготовки дитячого футбольного турніру.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження вивчено особливості організації дитячих футбольних турнірів у різних країнах світу та в Україні. Установлено, що попри певні відмінності у підходах до організації дитячих футбольних турнірів у практиці розвитку футболу різних країн, існують окремі головні моменти, спільні риси, які об'єднують погляди вчених. Серед таких спільних підходів слід вказати на проведенні змагань на полях меншого розміру та з меншою кількістю гравців, які тим менші, чим меншим є вік юних футболістів. Під час футбольного турніру діти мають можливість грати кілька коротких матчів за день. Крім того, важливими етапами підготовки до змагань з дитячого футболу є планування, управління, призначення, координація та контроль. Причому, фактори, пов'язані з управлінням командою на 76 % зумовлюють успішність проведених змагань, а фактори, пов'язані з фан-клубами команди на 65 % впливають на те, що змагання пройде успішно.

Дослідження показало, що найбільш важливими факторами успішної змагальної діяльності юних футболістів є: адаптованість розкладу ігор, тренувань та умов змагань до рівня їхнього розвитку; регулярна організація змагань у кожному з географічних районів, що забезпечує універсальний доступ до гри; поширення знань про існуючу практику організації дитячих турнірів.

З іншого боку, серед найбільш впливових негативних причин, що стоять на заваді успішній організації дитячих футбольних турнірів, експерти визнали недостатню співпрацю зі школами громадських організацій, які займаються організованим спортивним менеджментом, обмежені можливості для участі в спорті для сімей з низьким рівнем доходів, а також прогалини у

плануванні організованих спортивних заходів з боку громадських організацій.

З метою структурування процесу організації дитячого футбольного турніру, визначення головних етапів його підготовки та розкриття конкретного змісту кожного з етапів, на основі визначення переваги участі дітей у спортивних змаганнях з футболу, обґрунтовано та розроблено модель підготовки до змагань з футболу за участі дітей. Представлена модель включає визначення типу турніру, вибір місця для його проведення, планування бюджету, формування команд та виконання низки організаційних вимог.

У ході пошуку шляхів до удосконалення процесу підготовки до дитячого футбольного турніру інноваційним підходом визначено й систематизовано сучасні методи організації спортивних заходів для дітей. Серед таких методів чільне місце займає застосування діаграми Ганта, яка як метод управління проектом характеризується низкою переваг. По-перше, застосування вказаного підходу дозволяє візуально представити оперативну інформацію про стан планування, строки виконання тих чи інших етапів підготовки до заходу таким чином, щоб турнір було організовано й проведено в точно визначений строк. По-друге, діаграма Ганта є доступною і реалізувати її можна у загальноживаній програмі MS Excel, її реалізація не вимагає спеціальних знань та програмного забезпечення. І, насамкінець, такий підхід до організації дитячого футбольного заходу дозволяє вносити корективи, уточнювати терміни завершення етапів проекту, управляти його частиною або усім проектом.

Здійснене дослідження не вичерпує усіх піднятих питань. Відтак, з нашої точки зору, подальші дослідження слід спрямувати на оцінку ефективності запропонованої моделі організації та проведення дитячих футбольних турнірів. Крім того, подальшого дослідження потребує питання застосування проектного підходу до організації спортивних заходів з футболу за участі дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блистів Т., Сергієнко К., Бишевець Н. Використання інформаційних технологій при складанні маршруту туристських мандрівок. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали VII Всеукр. наук.-практ конф. з міжнар. участю. Львів, 2010. С. 329–335.

2. Бишевець Н., Гончарова Н., Яковенко О., Родіоненко М. Оптимізаційні задачі в структурі освітнього процесу закладів вищої освіти з фізичної культури і спорту. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2020. № 2 (50). С. 3-12. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-02-03-12>.

3. Ваулін О. Проблема удосконалення організації та проведення змагань з фехтування в умовах комерціалізації спорту. Житомирський державний університет імені Івана Франка. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/23085/1/%D0%92%D0%B0%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD.pdf>

4. Всеукраїнський дитячий футбольний турнір «Пам'яті Євгена Рудакова 2022». URL:: <https://kldf.kiev.ua/turnir-pamyati-yevgena-rudakova-2022/>

5. Голуб Д. Дослідження змагальної діяльності юних захисників у футболі. Дипломна робота. Харків. 2015 https://www.researchgate.net/publication/342534180_Doslidzenna_zmagalnoi_dialnosti_unih_zahisnikiv_u_futboli

6. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень: навч. посіб. Х.: НТУ "ХПІ", 2009. 142 с.

7. Данченко О. Б. Методологія інтегрованого управління відхиленнями в проектах: дис. ... докт. техн. наук: 05.13.22. Київ, 2015. 347 с.

8. Дулібський А., Завійський Т., Виноградський Б. Структурно-змістові компоненти змагальної діяльності центрального (опорного) півзахисника в

сучасному європейському футболі. *Спортивна наука України*. 2017. № 3. С. 10-19.

9. Костюкевич В. М. Теорія і методика викладання футболу: навчальний посібник. – 2-е вид. перероб. та доп. / В. М. Костюкевич, О. А. Перепелиця, С. А. Гудима, В. М. Поліщук; за заг. ред. В. М. Костюкевича. Київ: КНТ, 2017. 310 с.

10. Київська ліга дитячого футболу. URL: <https://kldf.kiev.ua/kyiv-champion-league-2022-sezon-osin-2022/>.

11. Кисільов Г. В. Організаційні засади проведення змагань з тенісу в Україні (на прикладі турнірів ITF)» [магістерська робота]. НУФВСУ, 2021. 57 с.

12. Краснянський К. В. Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту: автореф. дис. к.н. з фіз.вих.: 24.00.01. Київ, 2020. 26 с.

13. Матвійчук Л. Ю., Лепкий М. І., Костенко С. А. Шляхи модернізації та вдосконалення туристичних маршрутів за допомогою новітніх технологій. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Гуманітарні і суспільні науки*. 2016. № 21(16). С. 69–76.

14. Меленчук В. М., Савіна О. Ю. Проектний менеджмент в спорті: сучасні реалії. XVII Міжнародна науково-практична конференція «Управління проектами у розвитку суспільства». Київ: КНУБА, 2020. 15-16.05.2020. С. 240 –244.

15. Мічуда Ю. П. Функціонування та розвиток сфери фізичної культури і спорту в умовах ринку [автореф. дис. ...док-ра наук]. Київ: НУФВСУ, 2008. 40 с.

16. Ніколаєнко В. В. Шляхи вдосконалення організації змагань у дитячо-юнацькому футболі. *Молодіжний науковий вісник (фізичне виховання і спорт)*. *Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки*, Луцьк. 2013. № 12. С. 76–85.

17. Ніколаєнко В. В. Організація підготовки футбольного резерву у Німеччині. Стратегічне управління розвитком галузі «Фізична культура і спорт». Матеріали II регіон. наук.-практ. інтернет-конф. за міжнар. участю (14 грудня 2013). Харків: ХДАФК, 2014. С. 94–96.
18. Ніколаєнко В. В. Система багаторічної підготовки футболістів до досягнення вищої спортивної майстерності [автореф. дис. ...док-ра наук]. Київ, НУФВСУ. 2015. 41 с.
19. Ніколаєнко В., Осіпцов А., Дуб І., Кошолоп А., Вертель О., Баличев М. Змагальна практика в зарубіжному дитячо-юнацькому футболі. *PCS* [інтернет]. 2023. № 8(139). С. 7-15. URL: <https://spppc.com.ua/index.php/journal/article/view/503>
20. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посіб. / уклад.: Цибульська В. В., Безверхня Г. В. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
21. Павлюк І. С. Організаційні основи розвитку ігрових видів спорту в Україні (на прикладі гандболу) [автореф. дис.]. Київ, НУФВСУ. 2008. 19 с.
22. Положення всеукраїнських змагань з футболу «Шкіряний м'яч». 2015 – 2019 рр. URL: http://ffk.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/02/regulations_2015-2019.pdf.
23. Платонов В. Н. Спорт высших достижений и подготовка национальных команд к Олимпийским играм. М.: Советский спорт, 2010. 310 с.
24. Платонов В. Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение. Киев : Олимп. лит., 2013. 624 с.
25. Полюхович В. О., Когут І. О. Організаційні засади проведення змагань з регбі на візках: метод. посіб. Рівне: «Подворське», 2013. 89 с.
26. Приходько В. Управління проектами як новий напрямок спортивного менеджменту в Україні. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2009. № 2-3. С. 11-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2009_2-3_4.
27. Програми Української асоціації футболу, Відкриті уроки футболу / Open fun football schools. <https://uaf.ua/about-uaf/programs/9>.

28. Савіна О., Козленко А. Особливості спортивних проєктів та специфіка управління ними. Управління розвитком складних систем. 2021. № (47). С. 41–56. <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.47.41-56>.

29. Синіговець І. В. Організація та методика проведення змагань зі спортивних ігор: метод посіб. для студентів ВНЗ факультету фізичного виховання, вчителів з фізичної культури ЗОШ та тренерів ДЮСШ. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2011.

30. Спортивні ігри з методикою викладання (футбол) : навч.-метод. посібник / укл. Ю.Ю. Мосейчук, С.В. Дарійчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 288 с.

31. Турнір «Пам'яті тренерів академії «Динамо» Київ 2022» URL: <https://kldf.kiev.ua/turnir-pamyati-treneriv-akademi%d1%97-dinamo-ki%d1%97v-2022/>

32. Футбол: [навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності]/підготовлена членами науково-методичної ради ФФУ: [под ред. О. П. Моргушенко]. К., 2003. 105 с.

33. Чорнобай І. Історія розвитку футболу: посібник. Львів: ЛДУФК, 2016. 648 с.

34. Чухліб В. Є., Ведута Л. Л. Сучасні методи управління проектами. Сучасні підходи до управління підприємством. 2018, 3, 234-243.

35. Aggerholm, K., Standal, Ø., & Hordvik, M. Competition in Physical Education: Avoid, Ask, Adapt or Accept? *Quest*. (2018). <https://doi.org/10.1080/00336297.2017.1415151>.

36. Aquino R., Melli-Neto B., Ferrari JVS., Bedo BLS., Vieira LHP., Santiago PRP, et al. Validity and reliability of a 6-a-side small-sided game as an indicator of match-related physical performance in elite youth Brazilian soccer players. *J Sports Sci*. 2019. № 37(23). С. 2639-2644.

37. Aroni A. L., Bagni G., Bocchio G. L., Filho E., Machado A. A. Estresse da iniciação esportiva até profissionalização: Uma análise exploratória da trajetória de atletas profissionais de futebol. *Rev. Bras. Futsal. Futebol*. 2019. № 11. C. 263–272.
38. Asamongtham J. Business management tool (Balance Scorecard) helps businesses get real? *BU Academic Review*. 2003. № 2 (1). P. 54-60.
39. Balyi I. Sport System Building and Long-term Athlete Development in British Columbia. Canada : SportsMedBC, 2001. 194 p.
40. Bettega O.B., Marques Filho C.V., Leonardo L., Machado JCBP, Scaglia A. J., Galatti L. R. Children's Training and Competition in Football: The Coach's View on Family Participation and Healthy Development. *Sustainability*. 2023. № 15(3). 2275. <https://doi.org/10.3390/su15032275>.
41. Developing football for everyone: National Game Strategy 2011–15/ TheFootballAssociation. London, 2011. 30 p.
42. Damo A. Training soccer players in Brazil. *Soccer Soc*. 2014. № 15. P. 93–107.
43. Fédération Internationale de Football Association. Manual FIFA de Fútbol Base; Fédération Internationale de Football Association: Zürich, Switzerland, 2011.
44. Findley L. C., Bowker A. The Link between competitive sport participation and self-concept in early adolescence: A consideration of gender and sport orientation. *Journal of Youth Development*. 2009. № 38. C. 29–49.
45. García-Vallejo Aurora M., Albahari Alberto, Añó Sanz Vicente, Garrido-Moreno Aurora. What's Behind a Marathon? Process Management in Sports Running Events. *Sustainability*. 2012. № (15). 6000. DOI: 10.3390/su12156000.
46. Greff K., Srivastava R. K., Koutnik J., Steunebrink B. R., Schmidhuber J. "LSTM: A Search Space Odyssey," *Transactions on Neural Networks and Learning Systems*. 2016. vol. 28, № 10. P. 2222-2232.

47. Jones A., Jones G., Greig N., Bower P., Brown J., Hind K., et al. Epidemiology of injury in English Professional Football players: A cohort study. *Phys Ther Sport*. 2019. № 35. P. 18-22.
48. Harwood C. G., Keegan R. J., Smith J. M., Raine A. S. A systematic review of the intrapersonal correlates of motivational climate perceptions in sport and physical activity. *Psychol. Sport Exerc*. 2015. № 18. P. 9–25.
49. Hong Suk Choi, Britton Johnson, Young K. Kim Children's Development Through Sports Competition: Derivative, Adjustive, Generative, and Maladaptive Approaches. *Quest*. 2014. № 66. P. 191-202. DOI: 10.1080/00336297.2013.861757
50. Kelsey Logan MD, Cynthia R. LaBella, M. Alison Brooks, Greg Canty, Alex B. Diamond, William Hennrikus, Kody Moffatt, Blaise A. Nemeth, K. Brooke Pengel, Andrew R. Peterson, Paul R. Stricker. Organized Sports for Children, Preadolescents, and Adolescents. *Pediatrics*. 2019. № 143 (6). e20190997. DOI: <https://doi.org/10.1542/peds.2019-0997>.
51. Kolstrup Line Agger, Koopmann Kristian Ugelvig, Nygaard Uffe, Rie Nygaard Harboe. Injuries during football tournaments in 45,000 children and adolescents. *European Journal of Sport Science*. 2016. № 16(8). P. 1-9. DOI:10.1080/17461391.2016.1205145.
52. Krasniqi S., Krasniqi B. Sport and peacebuilding in post-conflict societies: the role of Open Fun Football Schools in Kosovo. *J Aggression Confl Peace Res*. 2019. № 11(3). P. 145-157.
53. Martín-García A., Castellano J., Méndez Villanueva A., Gómez-Díaz A., Cos F., Casamichana D. Physical demands of ball possession games in relation to the most demanding passages of a competitive match. *J Sports Sci Med* 2020. № 19(1). P. 1-9.
54. Mandorino Mauro, Calcio Parma, Figueiredo António, Gjaka Masar, Tessitore Antonio. Injury incidence and risk factors in youth soccer players: a systematic literature review. Part I: epidemiological analysis. *Biology of Sport*. 2023. № 40(1). DOI:10.5114/biol sport.2023.109961

55. McLeish H. Review of Scottish Football: Grassroots, Recreation and Youth Development. Glasgow : Scottish FA, 2010. 67 p.
56. Mrkonjic M., Marston K. T. Comparing youth football worldwide: Lessons and proposals for the regular. Copyright 2016 CIES. URL:[https://www.researchgate.net/publication/323225594organisation of youth football competitions](https://www.researchgate.net/publication/323225594organisation_of_youth_football_competitions).
57. Mu Xiao, Yin Jiesen, Zhang Luodan. Application and Evaluation of Sports Event Management Method Based on Recurrent Neural Network. Advanced Aspects of Computational Intelligence and Applications of Fuzzy Logic and Soft Computing. 2022. Article ID 9283296. DOI: <https://doi.org/10.1155/2022/9283296>
58. Munteanu S. M. Project and Sports Events Management 2011. 6 p. URL:https://www.academia.edu/4872598/Project_and_Sports_Events_Management
59. Open Fun Football Schools: https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/open_fun_football_schools_presentation_booklet_2009.pdf
60. Rattanapian Piyanut, Tingsabhat Juta, Kanungsukkasem Vijit. Factors influencing achievement of Regional League Division 2 football tournament management. Kasetsart Journal of Social Sciences. 2018. Vol. 39, № 3. P. 542-549. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2017.07.014>.
61. Reverdito R. S., Galatti L. R., Carvalho H. M., Scaglia A. J., Côté J., Gonçalves C. E., Paes R. R. Developmental benefits of extracurricular sports participation among Brazilian youth. *Percep. Mot. Ski*. 2010. № 124. P. 946–960.
62. Rossing Niels Nygaard, Pedersen Kasper Raaby, Ryom Knud, Hancock David J. Relative age effect: A head start for early-born football players. *Sustainability and Sports Science Journal*. 2023, № 1(1). P. 34-45. DOI: 10.61486/XCFC6976.
63. Santos F., Corte-Real N., Regueiras L., Dias C., Martinek T. J., Fonseca A. Coaching effectiveness within competitive youth football: Youth football coaches' and athletes' perceptions and practices. *Sports Coach. Rev*. 2018. № 8. P. 172–193.

Додатки

Додаток А

Анкета для експертів 1

**Оцінка факторів впливу на успішну змагальну діяльність у
дитячому футболі**

№	Фактори впливу	Оцінка значущості фактора, бал				
		5	4	3	2	1
1	Відбір спортсменів із урахуванням дати народження гравців на початку змагального року, як потенційно елітних гравців					
2	Поширення знань про існуючу практику організації дитячих турнірів (маркетинг, коучинг, футбольні тренування, менеджмент)					
3	Регулярна організація змагань у кожному з географічних районів, що забезпечує універсальний доступ до гри для юних футболістів					
4	Можливість отримати призи (м'ячі, форму) найбільш гідним гравцям щодо чесної гри					
5	Адаптованість розкладу ігор, тренувань та умов змагань до відповідного рівня розвитку дитини					

Анкета для експертів 2

Причини, які заважають успішному плануванню змагальної діяльності юних футболістів

№	Причини	Оцінка значущості фактора, бал				
		5	4	3	2	1
1	Недостатня співпраця зі школами громадських організацій, які займаються організованим спортивним менеджментом					
2	Недостатня ефективність програм, які забезпечують позашкільний футбол					
3	Доступність занять для широкого кола дітей					
4	Прогалини у плануванні організованих спортивних заходів з боку громадських організацій					
5	Рання спеціалізація, яка може призвести до більшої кількості травм і вищого ризику вигорання					
6	Зовнішній тиск з боку батьків, тренерів та товаришів по команді					
7	Інтенсивні тренування, які можуть зумовити емоційне та фізичне виснаження, зниження почуття виконаного обов'язку та знецінення спорту					

Анкета для експертів 3

Переваги організованого дитячого футболу

№	Переваги	Оцінка значущості фактора, бал				
		5	4	3	2	1
1	Соціальна взаємодія: об'єднання дітей із різних верств суспільства					
2	Сприяння командного середовища умов для позитивної Я-концепції, ідентифікації з однолітками та участі в особистісному зростанні та розвитку					
3	Набуття навчального досвіду, пов'язаного з самопізнанням та емоційною регуляцією, проявом ініціативи, постановкою цілей, прикладанням зусиль, повагою, командною роботою та лідерством					
4	Можливість багато грати в футбол: формат зазвичай включає принаймні один груповий етап за круговою системою, можливо, два, за якими слідує серія ігор на виліт аж до півфіналу. Залежно від розміру турніру, команди можуть зіграти від п'яти до 10 скорочених матчів на день.					
5	Сприяння навчанню, включаючи підвищений інтерес до школи, бажання зберегти право					

	на участь, підвищене почуття власної гідності					
6	Оволодіння основними руховими навичками в більшій мірі, ніж неорганізована фізична активність					
7	Підвищення стресостійкості, знижена поширеність психосоматичних симптомів, захист від почуття безнадійності, попередження суїцидальної поведінки					
8	Збільшення ймовірності активного способу життя в в підлітковому віці					
	та більш високий рівень фізичної активності в подальшому житті					
9	Більш здоровий загальний профіль харчування, включаючи менше споживання газованої води, частіше споживання фруктів та овочів					